

DE IMPACT VAN EEN PANDEMIE OP MIDDELENGEBRUIK

EEN KWANTITATIEF ONDERZOEK NAAR DE VERANDERING VAN HET
MIDDELENGEBRUIK VAN NEDERLANDSE STUDENTEN IN GRONINGEN
TIJDENS DE COVID-19-PANDEMIE

AUTEURS:

*Myrte T. Kind (355594)
Courtney M. Rowan (344845)*

BEGELEIDER:

Arne van den Bos

OPLEIDING:

*Toegepaste Psychologie,
Hanzehogeschool Groningen*

DATUM:

31 mei 2021

De impact van een pandemie op middelengebruik

Een kwantitatief onderzoek naar de verandering van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie

---

Scriptie

31 mei 2021

Opdrachtgever:	Breuer & Intraval
Opdracht:	Afstudeeronderzoek
Auteurs:	Myrte Kind (355594) & Courtney Rowan (344845)
Onderwijsinstelling:	Hanzehogeschool Groningen Academie voor Sociale Studies
Opleiding:	Toegepaste Psychologie
Afstudeerdocent:	Arne van den Bos

COLOFON

Titel:	De impact van een pandemie op middelengebruik
Ondertitel:	<i>Een kwantitatief onderzoek naar de verandering van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie</i>
Auteurs:	C.M. Rowan - M.T. Kind 344845 - 355594 Hanzehogeschool Groningen Academie voor Sociale Studies Toegepaste Psychologie c.m.rowan@st.hanze.nl - m.t.kind@st.hanze.nl
Document:	Scriptie
Opdrachtgever:	Breuer & Intraval Bert Bieleman Irene Schoonbeek Trompsingel 37B 9724 DA Groningen bert.bieleman@breuerintraval.nl irene.schoonbeek@breuerintraval.nl
Afstudeerbegeleider:	Arne van den Bos Hanzehogeschool Groningen Academie voor Sociale Studies Toegepaste Psychologie a.van.den.bos@pl.hanze.nl
Datum:	31 mei 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting	6
Abstract	7
1. Inleiding	8
1.1 Invloed van de COVID-19-pandemie op de samenleving	8
1.2 Middelengebruik en de COVID-19-pandemie	8
1.3 De impact op studenten	9
1.4 De opdrachtgever en de opdracht	10
1.5 Doelstelling en onderzoeksvragen	10
1.6 Operationalisatie	10
1.7 Leeswijzer	11
2. Methode	12
2.1 Populatie	12
2.2 Verantwoording meetinstrument	12
2.3 Steekproef	14
2.4 Data-analyse	15
2.5 Validiteit en betrouwbaarheid	15
3. Resultaten	17
3.1 Verandering soorten middelen	17
3.2 Frequentie van het middelengebruik	18
3.3 Hoeveelheid per sessie van het middelengebruik	19
3.4 Fysieke setting van het middelengebruik	20
3.5 Sociale setting van het middelengebruik	21
3.6 Secundaire analyses	23
4. Conclusie	25
4.1 Gebruik soorten middelen	25
4.2 Frequentie van het middelengebruik	25
4.3 Hoeveelheid per sessie van het middelengebruik	26
4.4 Fysieke setting van het middelengebruik	26
4.5 Sociale setting van het middelengebruik	26
4.6 Secundaire analyses	27
4.7 Eindconclusie	27
5. Discussie en aanbevelingen	29

5.1 Discussie.....	29
5.2 Aanbevelingen.....	30
Literatuurlijst.....	32
Bijlagen	36
Bijlage 1: Enquête middelengebruik	36
Bijlage 2: Deelvragen en enquêtevragen.....	44
Bijlage 3: Werving respondenten enquête	46
Bijlage 4: Mail naar studie- en studenten(sport)verenigingen	47
Bijlage 5: Benaderde studie- en studenten(sport)verenigingen.....	50
Bijlage 6: Locaties studenten werven/benaderde supermarkten	52
Bijlage 7: Zorgvuldig omgaan met proefpersonen, respondenten en testkandidaten	54
Bijlage 8: Weegprocedure studierichtingen	60
Bijlage 9: Onderzoeksresultaten deelvraag 1	61
Bijlage 10: Onderzoeksresultaten deelvraag 2	62
Bijlage 11: Onderzoeksresultaten deelvraag 3	63
Bijlage 12: Onderzoeksresultaten deelvraag 4	64
Bijlage 13: Onderzoeksresultaten deelvraag 5	66
Bijlage 14: Secundaire analyses.....	68

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie ‘De impact van een pandemie op middelengebruik’. Deze scriptie is geschreven in de afstudeerfase van de opleiding Toegepaste Psychologie aan de Hanzehogeschool Groningen. In dit onderzoek is het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen voor en tijdens de COVID-19-pandemie in kaart gebracht. Specifiek is de prevalentie, de sociale setting en de fysieke setting van het middelengebruik voor en tijdens de COVID-19-pandemie onderzocht. Dit onderzoek is uitgevoerd van februari 2021 tot en met mei 2021 in opdracht van onderzoeks- en adviesbureau Breuer & Intraval. Bij het schrijven van deze scriptie en daarmee het afronden van onze opleiding zijn veel mensen betrokken geweest.

Allereerst willen we graag Irene Schoonbeek en Bert Bieleman van Breuer & Intraval bedanken voor de mogelijkheid om dit onderzoek uit te kunnen voeren. Daarnaast heeft jullie kritische blik en feedback ervoor gezorgd dat ons onderzoek goed verlopen is. Tevens willen we onze afstudeerbegeleider Arne van den Bos bedanken voor het meedenken en de fijne begeleiding. Ten slotte willen we de studenten die meegedaan hebben aan dit onderzoek bedanken voor hun deelname.

Wij wensen u veel leesplezier!

Myrte T. Kind en Courtney M. Rowan

Groningen, 31 mei 2021

Samenvatting

Om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan, worden er vanaf maart 2020 allerlei maatregelen genomen. Deze maatregelen kunnen veel impact hebben op de samenleving en in het bijzonder op het leven van studenten. Er kan hierdoor een verandering optreden in de prevalentie, de frequentie, de hoeveelheid middelen per sessie en het soort middelen die worden gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar daarvoor. Tevens kan dit invloed hebben op de fysieke en sociale setting waarin studenten middelen gebruiken. Het doel van dit onderzoek is om het huidige middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen in kaart te brengen. In opdracht van Breuer & Intraval is hier onderzoek naar verricht. De onderzoeksvraag luidt als volgt: *‘In hoeverre is het middelengebruik en de setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen veranderd tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?’*

De onderzoeksvragen zijn beantwoord aan de hand van literatuur en een enquête. In de enquête zijn de prevalentie, de frequentie en de hoeveelheid per sessie van het gebruik van verschillende verdovende, stimulerende en psychedelische middelen voor en tijdens de COVID-19-pandemie uitgevraagd. Daarnaast is de setting waarin middelen worden gebruikt onderzocht. De steekproef is getrokken onder 380 studenten die studeren aan de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool Groningen. De gegevens van de enquête zijn verwerkt en geanalyseerd in het statistische programma SPSS versie 27.

Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat er bij de meeste middelen geen aantoonbare verschillen zijn gevonden in het gebruik. Uitzonderingen hiervan zijn lachgas en 3-MMC/4-MMC. Lachgas wordt door de grootste groep studenten minder vaak en minder veel gebruikt; bij 3-MMC/4-MMC is het tegenovergestelde te zien. Daarnaast geeft ongeveer de helft van de gebruikers van psychedelische middelen en stimulerende middelen aan deze middelen meer te gebruiken. Verder blijkt dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden in de fysieke en sociale setting waarin studenten in Groningen middelen gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor. De belangrijkste bevindingen zijn de verschuiving van het gebruik in uitgaansgelegenheden naar het thuisgebruik en online gebruik. Dit kan in verband staan met dat studenten minder zijn gaan gebruiken met indirecte contacten en zich beperken tot gebruik met de eigen vrienden, familie en huisgenoten. Ook wordt er meer alleen gebruikt. Al met al betekent dit dat studenten, ondanks dat zij minder gebruiken in uitgaansgelegenheden, toch in nagenoeg dezelfde mate middelen gebruiken.

Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek kan er worden ingezet op gerichte preventie betreffende het middelengebruik van studenten in Groningen. Bij het ontwikkelen van preventieve voorlichtingen is het belangrijk om rekening te houden met de verschuivingen van de middelen die gebruikt worden en de setting waarin middelen gebruikt worden. Het is van belang dat de soort preventie wordt afgestemd op de mate van risico die (groepen) studenten lopen. Naast preventie is het interessant om verder onderzoek te verrichten naar motieven achter gebruik, naar de setting per middel en naar de eventuele risico's van het 'opkomende' middel 3-MMC/4-MMC.

Abstract

From March 2020 onwards, measures will be taken to prevent the spread of COVID-19. These measures can have a significant impact on society and, more specifically, on the lives of students. As a result, there may be a change in prevalence, frequency, number of substances per session and type of substances used during the COVID-19 pandemic compared to the previous year. It can also affect the physical and social setting in which students use drugs. The aim of this research is to map the current substance use of Dutch students in Groningen. Breuer & Intraval commissioned research into this. The research question is as follows: “To what extent did the substance use and substance use setting of Dutch students in Groningen change during the COVID-19 pandemic compared to the period before the COVID-19 pandemic?”

The research question was answered on the basis of literature and a survey. The survey asked about the prevalence, frequency and amount per session of the use of various narcotics, stimulants and psychedelic substances before and during the COVID-19 pandemic. In addition, the setting in which substances are used was examined. The sample was drawn from 380 students studying at the University of Groningen and the Hanze University of Applied Sciences Groningen. The data from the survey were processed and analysed in the statistical program SPSS version 27.

It can be concluded from the results that no demonstrable differences were found in the use of most substances. Exceptions to this are nitrous oxide and 3-MMC/4-MMC. Nitrous oxide is used less often and less frequently by the largest group of students. With 3-MMC/4-MMC the opposite is seen. Furthermore, about half of the users of psychedelics and stimulants indicate that they use these substances more. Moreover, it appears that there has been a shift in the physical and social setting in which students in Groningen use substances during the COVID-19 pandemic compared to the previous year. The main findings are the shift from use in entertainment venues to use at home and online. This may be related to the fact that students have started to use less with indirect contacts and are limited to use with their own friends, family and roommates. Also, more substances are used alone. In essence, this means that students, despite using less in entertainment venues, still use substances to almost the same extent.

Based on the results of this research, it is possible to focus on targeted prevention regarding the substance use of students in Groningen. When developing preventative information, it is important to take into account the shifts in the substances used and the setting in which substances are used. It is also important that the type of prevention is geared towards the degree of risk that (groups of) students run. In addition to prevention, it is interesting to conduct further research into the motives behind substance use, into the setting per drug use and into the possible risks of the ‘emerging’ drug 3-MMC/4-MMC.

1. Inleiding

“Studenten zitten maandenlang thuis en de verveling slaat toe bij velen. Dit geldt ook voor studenten in Groningen. De mogelijkheden tot uitgaan of festivals bezoeken zijn verdwenen. En dan kan het best wel eens zijn dat je thuis sneller naar een pilletje grijpt” - Rommes (2021).

Bovenstaand citaat benadrukt de invloed van de COVID-19-pandemie op het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen. Om meer te weten over de impact van de COVID-19-pandemie, wordt er gekeken naar de maatregelen die worden getroffen en de invloed hiervan op de samenleving. Vervolgens komt het verband tussen middelengebruik en de COVID-19-pandemie aan bod. Dit wordt daarna verder toegespitst op het middelengebruik van studenten in Groningen. Verder worden de opdracht en de opdrachtgever toegelicht. Ten slotte worden de doelstelling en onderzoeksvragen beschreven.

1.1 Invloed van de COVID-19-pandemie op de samenleving

Vanaf maart 2020 tot op heden heerst de COVID-19-pandemie in Nederland. COVID-19 komt wereldwijd voor en wordt daarom bestempeld als een pandemie (RIVM, 2021). Om de verspreiding van het virus tegen te gaan worden er maatregelen genomen, welke worden aangepast aan de manier waarop de COVID-19-pandemie zich ontwikkelt. Het Nederlandse COVID-19-beleid bestaat uit maatregelen zoals het anderhalve meter afstand houden van elkaar, weinig bezoekers thuis, geen evenementen en festivals, de sluiting van de horeca, online onderwijs et cetera (Rijksoverheid, 2021). De maatregelen die voortvloeien uit de COVID-19-pandemie zorgen voor maatschappelijke veranderingen en hebben impact op de samenleving. Deze veranderingen raken allerlei lagen van de bevolking en beïnvloeden het dagelijks leven. Allereerst zijn de economische gevolgen van de COVID-19-pandemie groot. Dit leidt tot bijvoorbeeld werkverlies, werkonzekerheid en een verslechterde financiële situatie (Marangos et al., 2020). Verder heeft de COVID-19-pandemie mogelijk invloed op het psychisch welbevinden van mensen. Zo blijkt uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau dat veel mensen aangeven zich somberder te voelen dan voor de COVID-19-pandemie (de Klerk, Olsthoorn, Plaisier, Schaper & Wagemans, 2021). Tevens blijkt dat meer jongvolwassenen tijdens de COVID-19-pandemie een grote mate van eenzaamheid, depressieve gevoelens en matige tot ernstige gevoelens van angst ervaren. Dit is significant meer dan voor de COVID-19-pandemie (Horigian, Schmidt & Feaster, 2020).

1.2 Middelengebruik en de COVID-19-pandemie

Bovenstaande maatregelen kunnen invloed hebben op het middelengebruik van de bevolking, bijvoorbeeld doordat middelen kunnen worden ingezet om met negatieve emoties of gebeurtenissen om te gaan (Agha, 2021). Doordat men minder mogelijkheden heeft om anderen te ontmoeten, kan de sociale omgeving waarin middelen gebruikt worden, ofwel setting, mogelijk veranderd zijn gedurende de COVID-19-pandemie. De sociale setting omvat de mensen die aanwezig zijn tijdens het middelengebruik (Hartogsohn, 2017). Minder sociale contacten kan leiden tot minder regie over het leven. Dit kan zich uiten in vereenzaming en versobering en meer gebruik alleen.

Daarnaast is het aannemelijk dat er een verschuiving plaatsvindt in de fysieke omgeving waarin middelen worden gebruikt, doordat uitgaansgelegenheden veelal gesloten zijn (van Miltenburg, van Laar & van Beek, 2020). Dit wordt ook wel de fysieke setting genoemd (Hartogsohn, 2017). Uit een onderzoek van Palamar, Austin & Acosta (2020) blijkt dat er door de COVID-19-pandemie een verschuiving te zien is van het nachtleven naar online platforms, waar ook middelen worden gebruikt. Tevens blijkt uit het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (2020) dat er een enorme toename te zien is in het thuisgebruik.

De verandering van de fysieke en sociale setting heeft een grote invloed op het middelengebruik, omdat de setting in verband staat met de manier waarop middelen ervaren worden (Zinberg, 1984). Voorts kan

een toename in het middelengebruik gevaarlijk zijn, omdat middelen gebruiken als coping sneller kan leiden tot verslaving (van Laar, z.d.). Ook kan de COVID-19-pandemie een reden zijn om vaker middelen te gebruiken en om te experimenteren met nieuwe of andere middelen dan voorheen. Daarbij worden verveling en de wens zich anders te voelen genoemd als redenen om meer te gebruiken (van Miltenburg, van Laar & van Beek, 2020; Geels et al., 2021). Deze veranderingen kunnen gepaard gaan met risico's. Zo kan door de sluiting van de uitgaansgelegenheden normalisatie van middelengebruik in een thuissetting optreden, waardoor de drempel om te gebruiken verlaagd kan worden. Daarnaast is er bij thuisgebruik geen toezicht op gebruikers, waardoor er nauwelijks kan worden ingespeeld op incidenten. Ook kan er minder preventieve voorlichting geboden worden. Ten slotte kunnen gebruikers middelen minder makkelijk laten testen door de sluiting van drugstestservices, waardoor de opsporing van gevaarlijke middelen bemoeilijkt wordt (Bilderbeek & Spronk, 2021).

1.3 De impact op studenten

Studenten lijken een kwetsbare groep te zijn ten tijde van de COVID-19-pandemie. Er zijn immers minder mogelijkheden om anderen te ontmoeten. Echter is de behoefte aan sociaal contact en verbondenheid in deze levensfase groot (Dopmeijer, van Hasselt, de Jonge & Kleinjan, 2020; Grosbras et al., 2007; Völker, Baerveldt & Driessen, 2008; Sipma, 2016). De sociale setting speelt hierbij een rol in het middelengebruik van studenten. Vermindering van sociale contacten kan leiden tot gebruik alleen. Anderzijds hebben vriendengroepen veel invloed op het middelengebruik van studenten (Allen, Donohue, Griffin, Ryan en Turner, 2003; Trimbos-instituut, 2018; Kerr, Stattin, Biesecker & Ferrer-Wreder, 2003). Hoe sterker de band, hoe eerder studenten zich aanpassen aan de geldende norm en er bijvoorbeeld voor kiezen om middelen te gebruiken (Grosbras et al., 2007; Völker, Baerveldt & Driessen, 2008; Sipma, 2016).

Bovendien heeft de sluiting van de horeca en de afgelasting van evenementen een grote invloed op het dagelijks leven van studenten. Dit komt doordat uitgaan voor hen een belangrijke besteding van de vrije tijd is, waar zij ook vaak leeftijdsgenoten treffen (van Miltenburg, van Laar & van Beek, 2020). Studenten kunnen geen middelen meer gebruiken in uitgaansgelegenheden, waar normaliter juist gebruikt wordt (Dorsselaer & Goossens, 2015). Daardoor is het dus aannemelijk dat er een verschuiving plaatsvindt in de fysieke setting van het middelengebruik.

Verder heersen er zorgen over de toekomst onder studenten (Caring Universities, 2020). De angst over de te verwachte toename van werkonzekerheid als gevolg van de COVID-19-pandemie is bij deze groep groot (de Klerk et al., 2021). Daarnaast is er door de COVID-19-maatregelen minder fysiek onderwijs, zijn er minder stagemogelijkheden en minder (bij)banen. Dat kan mogelijk leiden tot studievertraging, beperkte ontplooiingsmogelijkheden, minder toekomstperspectief en zorgen over de financiële gevolgen hiervan (Kraaij-Dirkzwager, Tromp & van der Torn, 2020). In vergelijking tot werkenden, niet-werkenden en gepensioneerden, is het aandeel van studenten met een laag psychisch welbevinden het grootst. Er heeft tussen 2019 en 2020 een stijging plaatsgevonden van een op de vier studenten die kampen met een laag psychisch welbevinden, naar een op de drie (de Klerk et al., 2021).

Zoals hierboven beschreven, kan er dus een link zijn tussen middelengebruik en coping. Uit onderzoek van Geels et al. (2021) is een toename te zien in het middelengebruik tijdens de COVID-19-pandemie: vier op de tien studenten zijn meer middelen gaan gebruiken. Dit gebruik kan gepaard gaan met ernstige incidenten, zoals waterintoxicatie en angst- en paniekaanvallen (van den Bos, Sijstra & Bieleman, 2017). Met betrekking tot onderwijs kan veelvuldig gebruik leiden tot verslechterde studieprestaties (Sannen, Voorham & Goossens, 2015). Studenten lijken dus geraakt te worden door de COVID-19-pandemie, omdat ontwikkelingsmogelijkheden en het sociale leven deels wegvallen. Dit is in deze levensfase juist belangrijk (Kraaij-Dirkzwager, Tromp & van der Torn, 2020). Het is daarom van belang dat er onderzoek wordt uitgevoerd naar het middelengebruik van studenten in Groningen, zodat er effectief op voorlichting en preventie kan worden ingezet.

1.4 De opdrachtgever en de opdracht

In opdracht van Breuer & Intraval wordt er een onderzoek verricht naar het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen. Breuer & Intraval is een onderzoeks- en adviesbureau, dat onderzoek doet naar sociaal-maatschappelijke vraagstukken (Breuer & Intraval, z.d). Inmiddels is er, doordat er al een aantal jaren onderzoek wordt gedaan door studenten Toegepaste Psychologie van de Hanzehogeschool Groningen, een beeld geschetst van het middelengebruik onder Nederlandse studenten in Groningen van voor de COVID-19-pandemie. De invloed van de COVID-19-pandemie op het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen is nog niet onderzocht. Daarom worden er in dit onderzoek mogelijke veranderingen in het middelengebruik ten tijde van de COVID-19-pandemie in kaart gebracht.

1.5 Doelstelling en onderzoeksvragen

Het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen en de fysieke en sociale setting waarin deze middelen worden gebruikt, kunnen veranderd zijn tijdens de COVID-19-pandemie in vergelijking tot het jaar ervoor. Dit kan de nodige risico's met zich meebrengen. Voor effectieve voorlichting en preventie is het van belang dat het middelengebruik van studenten in kaart wordt gebracht. Dit komt ten goede aan het algemene welzijn van de studenten.

Voortvloeiend uit de doelstelling is de onderzoeksvraag als volgt geformuleerd:

In hoeverre is het middelengebruik en de setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen veranderd tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?

De volgende deelvragen worden behandeld om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag:

1. Welke verandering heeft er plaatsgevonden in het soort middelen dat gebruikt wordt door Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?
2. Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de frequentie van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?
3. Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de hoeveelheid per sessie van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?
4. Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de fysieke setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?
5. Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de sociale setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?

1.6 Operationalisatie

In deze paragraaf worden de begrippen in dit onderzoek geoperationaliseerd.

Middelen - Middelen zijn stoffen die het bewustzijn beïnvloeden. Deze middelen veroorzaken vaak een energiek en/of opgewekt gevoel of juist een dromerige roes of hallucinaties. In dit onderzoek wordt een onderscheid gemaakt in de volgende middelen (Jellinek, 2020):

- Verdovende middelen: alcohol, GHB, heroïne, cannabis en lachgas.
- Stimulerende middelen: ecstasy/MDMA, cocaïne, amfetamine/speed, 3-MMC/4-MMC, 4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP en BenzoFury: 5-APB/6-APB.
- Psychedelische middelen: paddo's, truffels, 2C-B, LSD en ketamine.

Nederlandse studenten in Groningen - Studenten zijn personen die studeren aan het hoger en wetenschappelijk onderwijs. Dit onderzoek richt zich op studenten van de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool Groningen met een Nederlands identiteitsbewijs.

COVID-19-pandemie - COVID-19 wordt veroorzaakt door het coronavirus SARS-CoV-2. Het virus komt wereldwijd voor en wordt daarom bestempeld als een pandemie (RIVM, 2021). Ten gevolge van de pandemie worden er in Nederland vanaf 12 maart 2020 maatregelen genomen om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan.

De periode voor de COVID-19-pandemie - De periode voor de COVID-19-pandemie is het tijdsbestek van 12 maart 2019 tot en met 12 maart 2020.

De periode tijdens de COVID-19-pandemie - De periode tijdens de COVID-19-pandemie is het tijdsbestek van 13 maart 2020 tot en met april 2021.

Setting - De setting is de fysieke en sociale omgeving waarin studenten middelen gebruiken. De fysieke setting betekent de plek waarin middelen worden gebruikt, bijvoorbeeld thuis, tijdens het uitgaan of op festivals. De sociale setting omvat de mensen die studenten om zich heen hebben tijdens het middelengebruik (Drugsinfoteam, 2020).

Sessie - De sessie is per keer dat een middel of middelen gebruikt worden.

1.7 Leeswijzer

Deze scriptie is verder als volgt ingedeeld: in hoofdstuk twee wordt de methode van het onderzoek uiteengezet. In hoofdstuk drie worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. In hoofdstuk vier worden de conclusies beschreven en in hoofdstuk vijf komen de discussie en de aanbevelingen aan bod.

2. Methode

In dit hoofdstuk wordt de methode van het onderzoek beschreven. Allereerst komt de populatie aan bod. Daarna wordt de verantwoording van het meetinstrument uitgelegd, waarin de enquête, dataverzameling en ethische aspecten belicht worden. Vervolgens wordt de steekproef toegelicht. Daarna wordt de data-analyse behandeld. Tot slot wordt de validiteit en betrouwbaarheid van dit onderzoek beschreven.

2.1 Populatie

De populatie in dit onderzoek bestaat uit Nederlandse studenten aan het hoger en wetenschappelijk onderwijs in Groningen die de afgelopen twee jaar middelen hebben gebruikt. De onderwijsinstellingen in Groningen die het onderwijs aanbieden zijn de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), de Hanzehogeschool Groningen en een vestiging van NHL Stenden Hogeschool. In overleg met de opdrachtgevers is besloten dat er enkel Nederlandse studenten worden onderzocht.

Op 3 februari 2020 telt de Hanzehogeschool 29.995 ingeschreven studenten (Hanzehogeschool Groningen, 2020). De RUG telt op 30 oktober 2020 36.023 studenten (Rijksuniversiteit Groningen, 2020). In Groningen zijn er 10.375 buitenlandse studenten (Groningen City Monitor, 2020). Dit maakt dat de onderzoekspopulatie zonder buitenlandse studenten uit 55.643 studenten bestaat. Om een geschikte steekproef te trekken is de formule eindige steekproef ingevuld ($\alpha = 5\%$, betrouwbaarheidsinterval = 95%, spreiding = 50%). Hieruit is gebleken dat de minimale steekproefgrootte uit 382 respondenten moet bestaan wanneer ervan wordt uitgegaan dat alle studenten de afgelopen twee jaar middelen hebben gebruikt. Alcohol speelt bij veel studenten een rol in hun studententijd (de Jonge, van der Horst en Bovens, 2020). Hierdoor wordt er verwacht dat de meeste respondenten de afgelopen twee jaar alcohol of andere middelen gebruikt hebben. Door hier vanuit te gaan kan de minimale steekproefgrootte lager zijn, en kan er niet met zekerheid worden vastgesteld of de steekproef een representatieve vertegenwoordiging van de populatie is.

2.2 Verantwoording meetinstrument

In dit kwantitatieve onderzoek is gebruik gemaakt van literatuuronderzoek, het ontwikkelen en uitzetten van de enquête en het interpreteren en rapporteren van de resultaten van het onderzoek. De vragen in de enquête zijn geformuleerd op basis van een afstudeeronderzoek naar de normalisering van middelengebruik onder Groningse studenten (Mol & Tuinstra, 2020) en een afstudeeronderzoek naar peer pressure onder Groningse studenten (Van Ingen & Weening, 2019). Ook de enquêtevragen uit het Grote Uitgaansonderzoek van het Trimbos-instituut zijn hiervoor gebruikt (Monshouwer, van Miltenburg, van Beek, den Hollander, Schouten, van Goor, Blankers & van Laar, 2020). In de enquête zijn vragen gesteld over het middelengebruik en de setting van het gebruik voor en tijdens de COVID-19-pandemie. Op het moment van het werven van de respondenten (7 april 2021 tot en met 4 mei 2021) duurde de COVID-19-pandemie ruim een jaar. In dit onderzoek zijn de periodes voor de COVID-19-pandemie en tijdens de COVID-19-pandemie beide circa één jaar lang.

2.2.1 Enquête

De enquête (bijlage 1) bestaat uit drie onderdelen: algemene gegevens, de frequentie van het middelengebruik en de setting en het middelengebruik. Over deze onderdelen zijn 23 vragen gesteld. In bijlage 2 is per vraag te zien welke deelvraag hiermee getracht wordt te meten. De enquête is uitgezet met behulp van het programma Enalyzer.

In het eerste onderdeel is er gevraagd naar algemene gegevens en zijn er filtervragen gesteld. De filtervragen zijn gesteld om na te gaan of een respondent tot de onderzoekspopulatie behoort. Er wordt gevraagd of de respondent een Nederlands identiteitsbewijs heeft, aan welke onderwijsinstelling de respondent studeert en of de respondent in de afgelopen twee jaar middelen heeft gebruikt. Indien er

middels de filtervragen is bevestigd dat de respondent tot de onderzoekspopulatie behoort, kon de rest van de enquête worden ingevuld. Indien dit niet het geval was, eindigde de enquête na deze vragen. Vervolgens zijn er een aantal algemene gegevens gevraagd: de leeftijd, het geslacht, de categorie waaronder de gevolgde studie valt, hoe de woonsituatie eruit ziet en of er een lidmaatschap bij een studie-/studenten(sport)vereniging is.

In het tweede onderdeel van de enquête is de prevalentie en de soorten middelen die gebruikt zijn gemeten. In dit onderdeel is er gevraagd welke middelen de respondenten hebben gebruikt voor en tijdens de COVID-19-pandemie. Over de gekozen middelen is vervolgens gevraagd of het gebruik hiervan vaker, minder vaak of even vaak voorkomt sinds de COVID-19-pandemie. Tevens is er gevraagd of er van deze middelen meer, minder of evenveel per sessie werd gebruikt.

In het derde onderdeel is de fysieke en sociale setting van het middelengebruik uitgevraagd. Er is een beeld geschetst van de fysieke setting door te vragen in welke settings de respondenten middelen hebben gebruikt voor en tijdens de COVID-19-pandemie. Daarna is er per setting gevraagd of daar meer, minder of evenveel middelen werden gebruikt. De sociale setting is onderzocht door de vraag te stellen met wie de studenten voor en tijdens de COVID-19-pandemie middelen hebben gebruikt. Vervolgens is wederom gevraagd of er met verschillende (groepen) personen meer, minder of even vaak middelen werden gebruikt.

2.2.2 Dataverzameling

Bij voorkeur wordt er bij onderzoek gebruik gemaakt van een aselechte steekproef om de onderzoekspopulatie te bereiken. In eerste instantie was het de bedoeling om studenten fysiek te benaderen op de locaties van de RUG en Hanzehogeschool om hen te vragen of ze de enquête wilden invullen. Dit kon echter grotendeels niet, omdat er op het moment van uitvoeren van het onderzoek geen onderwijsactiviteiten plaatsvonden en er sprake was van afstandsonderwijs. Deze COVID-19-maatregelen waren van kracht tot 26 april 2021 (Rijksoverheid, 2021). Op 26 april zijn de hogescholen en universiteiten weer open gegaan. Toen zijn er nog een aantal studenten geworven op locaties van de Hanzehogeschool Groningen en de RUG. Er zijn meerdere manieren gebruikt om de enquête af te nemen. Hieronder worden de verschillende methoden toegelicht. In bijlage 3 is te zien hoeveel respondenten per methode geworven zijn.

Ten eerste is de enquête verspreid in de netwerken van de onderzoekers. Een link van de enquête is twee keer geplaatst op Facebook, LinkedIn en Instagram. Daarnaast is de link meerdere malen gedeeld in verscheidene groepen op WhatsApp. Aan de respondenten die op deze manier zijn geworven, is tevens gevraagd of zij de enquête verder wilden verspreiden binnen hun eigen netwerk.

Ten tweede zijn er studie- en studenten(sport)verenigingen uit Groningen benaderd om te vragen of zij via bijvoorbeeld nieuwsbrieven, berichten op de website of groepsapps een link van de enquête wilden versturen naar hun leden. Aan de verenigingen waar na de eerste e-mail geen reactie van is ontvangen, is na een aantal weken een herinneringsmail gestuurd. In bijlage 4 zijn de e-mail en de herinneringsmail te zien. In de bijlage van de e-mails is een voorbeeldtekst toegevoegd die de verenigingen eventueel naar hun leden zouden kunnen versturen. Dit is gedaan om de drempel te verkleinen om de enquête te verspreiden. In bijlage 5 is een overzicht te vinden van de studie- en studenten(sport)verenigingen die benaderd zijn en op welke data dit is gebeurd.

Ten derde hebben de onderzoekers op verschillende openbare plaatsen en locaties van de Hanzehogeschool Groningen en RUG studenten aangesproken om te vragen of zij de enquête in wilden vullen middels een QR-code. In tabel 1 in bijlage 6 is te zien wanneer en waar respondenten geworven zijn.

Ten slotte zijn er posters met een QR-code van de enquête opgehangen in supermarkten. Hiermee werd getracht studenten te bereiken op het moment dat zij boodschappen deden. In niet alle supermarkten

was een plek om een poster op te hangen. In tabel 2 in bijlage 6 is te vinden welke supermarkten benaderd zijn en waar posters al dan niet opgehangen zijn.

2.2.3 Ethische aspecten

Voorafgaand aan het onderzoek zijn ethische aspecten belicht zodat er geen nadelige gevolgen zijn voor de respondenten. Aan het begin van de enquête is informed consent gevraagd. Hierbij zijn de respondenten ingelicht over het doel van de enquête, wat hun rol binnen het onderzoek is en dat er zorgvuldig wordt omgegaan met de gegevens. Indien zij hiermee hadden ingestemd, konden ze beginnen met het invullen van de enquête.

De enquête is daarnaast anoniem ingevuld. Er is niet gevraagd naar persoonlijke details als naam, adres, e-mail of telefoonnummer. Dit maakt dat de ingevulde gegevens niet kunnen worden herleid naar de respondent. Verder kon de respondent op elk moment het invullen van de enquête stoppen. Op deze manier is de privacy en de autonomie van de respondent gewaarborgd. Tevens is het formulier ‘zorgvuldig omgaan met proefpersonen, respondenten en testkandidaten’ van de Hanzehogeschool Groningen door de onderzoekers ingevuld, voorafgaand aan het onderzoek (bijlage 7).

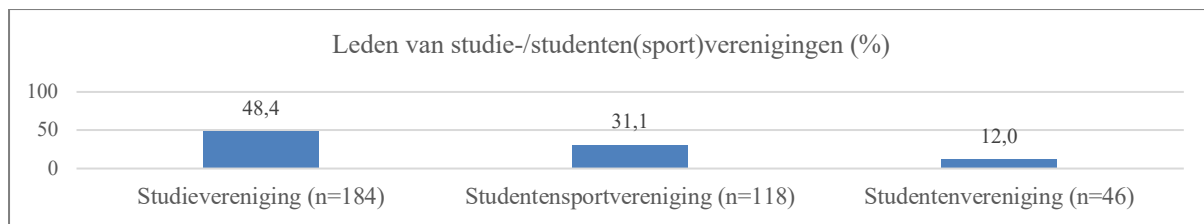
2.3 Steekproef

In totaal zijn er 383 respondenten die de enquête hebben ingevuld. Van dit aantal zijn er drie niet geschikt bevonden, doordat zij geen Nederlands identiteitsbewijs hebben en/of niet studeren aan de Hanzehogeschool of RUG. Hiermee is het aantal respondenten dat geschikt is voor het onderzoek 380. Echter hebben 98 respondenten de enquête niet volledig ingevuld, wat maakt dat het aantal respondenten kan wisselen per analyse.

Van de 380 respondenten is 46,4% ($n=176$) man en 53,0% ($n=202$) vrouw. De optie ‘overig’ is door 0,6% ($n=2$) ingevuld. Bij de man-vrouwverdeling is aan de nauwkeurigheidsafwijking van 5% voldaan. 60,2% ($n=231$) studeert aan de Hanzehogeschool en 39,1% ($n=150$) aan de RUG. 0,7% ($n=3$) van de respondenten studeert aan NHL Stenden Hogeschool. Deze laatste groep respondenten is niet meegenomen in het onderzoek, omdat er door de kleine respons niet kan worden gegeneraliseerd naar de populatie. Bij de verdeling tussen de Hanzehogeschool en RUG is er niet aan de nauwkeurigheidsafwijking van 5% voldaan. De gemiddelde leeftijd van de respondenten ($N=380$) is 21,9 jaar. De leeftijd van de respondenten varieert tussen de 17 en 35 jaar.

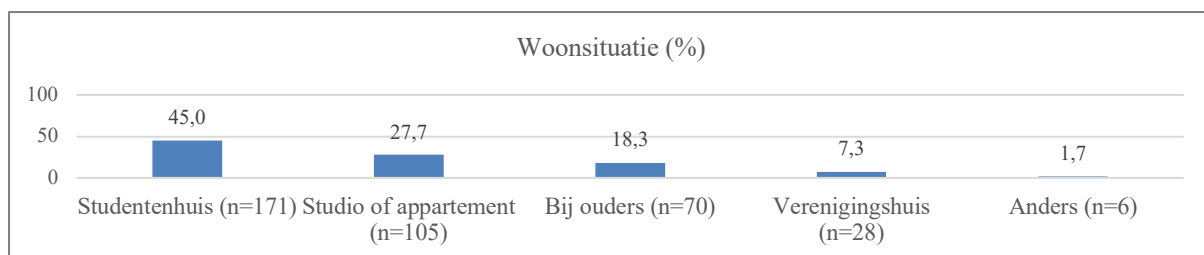
Ook is er aan de respondenten gevraagd onder welk gebied hun studie valt. Het is van belang dat er een gelijke verdeling is tussen studenten van verschillende studies die overeenkomt met de werkelijke situatie. Op deze manier is het mogelijk om te generaliseren naar de populatie (Brinkman & Oldenhuis, 2016). Als er een ongelijke verdeling is, zijn er bepaalde groepen overgerepresenteerd en andere groepen ondergerepresenteerd. Er kan hierdoor een vertekend beeld ontstaan van de resultaten. In dit onderzoek is er een ongelijke verdeling tussen de studierichtingen. Om deze reden is er een weegprocedure uitgevoerd. In tabel 1 in bijlage 8 is een weergave te zien van de verdeling van het aantal studenten per studierichting in de steekproef. Ook is hierbij te zien wat de verdeling per studierichting binnen de populatie is. Deze percentages zijn verkregen uit een onderzoek van Hamming & Roufs (2016). In tabel 2 in bijlage 8 is te zien hoe de weegprocedure is uitgevoerd.

Tevens is er aan de respondenten gevraagd of zij lid zijn van een studievereniging, studentenvereniging en/of studentensportvereniging. In figuur 2.3.1 is de verdeling te zien.

Figuur 2.3.1 – De verdeling van de steekproef per lidmaatschap bij een studievereniging, studentenvereniging en/of een studentensportvereniging (in %)

Ten slotte is aan de respondenten gevraagd wat hun woonsituatie is. In figuur 2.3.2 is de verdeling hiervan te zien. De respondenten die aangeven een andere woonsituatie te hebben dan de antwoordopties in de enquête, geven aan dat ze in een (koop)woning wonen, al dan niet met een partner of huisgenoot.

Figuur 2.3.2 – De verdeling van de steekproef per woonsituatie (in %)

2.4 Data-analyse

De gegevens zijn verwerkt in het statistische programma SPSS versie 27. Een deel van de respondenten is uit het databestand gefilterd, omdat zij niet tot de onderzoekspopulatie behoren. Vervolgens is er een weegprocedure toegepast bij de studierichtingen van de respondenten. Daarna zijn er frequentieanalyses gedaan, om de algemene gegevens van de steekproef te bepalen.

Verder zijn er per deelvraag frequentieanalyses gedaan om de resultaten in kaart te brengen. Voor deelvraag 1, 4 en 5 is ook de significantie van de prevalentie getoetst aan de hand van een chi-kwadraattoets. Hiermee is er onderzocht of er een verschil is tussen het gebruik van bepaalde middelen en het gebruik van middelen in een bepaalde fysieke of sociale setting voor en tijdens de COVID-19-pandemie.

Tot slot zijn er secundaire analyses uitgevoerd. Door middel van chi-kwadraattoetsen is er gekeken of er significante verschillen zijn tussen het geslacht en het middelengebruik. Ook zijn er chi-kwadraattoetsen uitgevoerd om te kijken of er verschillen zijn in het middelengebruik van niet-leden en leden van studie-/studenten(sport)verenigingen.

2.5 Validiteit en betrouwbaarheid

In dit onderzoek is er rekening gehouden met validiteit en betrouwbaarheid. Dit houdt in dat het onderzoek op een manier uitgevoerd dat alternatieve verklaringen voor de resultaten zoveel mogelijk zijn uitgesloten en de conclusies niet op toeval berusten. Er is een onderscheid gemaakt tussen interne validiteit, externe validiteit en betrouwbaarheid. Interne validiteit houdt in dat het daadwerkelijk meet wat het beoogt te meten. Er wordt van externe validiteit gesproken als conclusies te generaliseren zijn naar de populatie. De betrouwbaarheid is de mate waarin de conclusies vrij zijn van willekeurige meetfouten (Fischer & Julsing, 2014).

De interne validiteit van dit onderzoek is gewaarborgd. Voorafgaand aan de onderzoeksopzet is literatuuronderzoek verricht naar de invloed van de COVID-19-pandemie op de samenleving en de relatie tussen middelengebruik en de COVID-19-pandemie. Daarnaast is onderzocht wat de invloed is

van de mogelijke verandering van de fysieke en sociale setting op het middelengebruik van studenten. Het meetinstrument is meer valide doordat het is opgebouwd op basis van de eerder gevonden literatuur (Fischer & Julsing, 2014). Vervolgens is de enquête gebaseerd op andere onderzoeken van de opleiding Toegepaste Psychologie aan de Hanzehogeschool over middelengebruik (van Ingen & Weening, 2019) (Mol & Tuinstra, 2020). Tevens is de enquête gebaseerd op het Grote Uitgaansonderzoek van het Trimbos-instituut (Monshouwer et al., 2020).

Daarnaast is er rekening gehouden met de externe validiteit. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten, zijn er veel verschillende methodes gebruikt om respondenten te werven. Op deze manier is er zoveel mogelijk naar gestreefd om een steekproef af te nemen die de populatie vertegenwoordigt, ondanks de beperkingen van de COVID-19-pandemie. Dit maakt dat de conclusies sneller te generaliseren zijn naar de onderzoekspopulatie (Fischer & Julsing, 2014).

Ten derde is de betrouwbaarheid gewaarborgd door een voldoende grote steekproef af te nemen (N=380). Tevens is in de onderzoeksopzet nauwkeurig beschreven hoe het onderzoek is uitgevoerd, zodat het onderzoek zo veel mogelijk herhaalbaar is onder dezelfde condities (Fischer & Julsing, 2014).

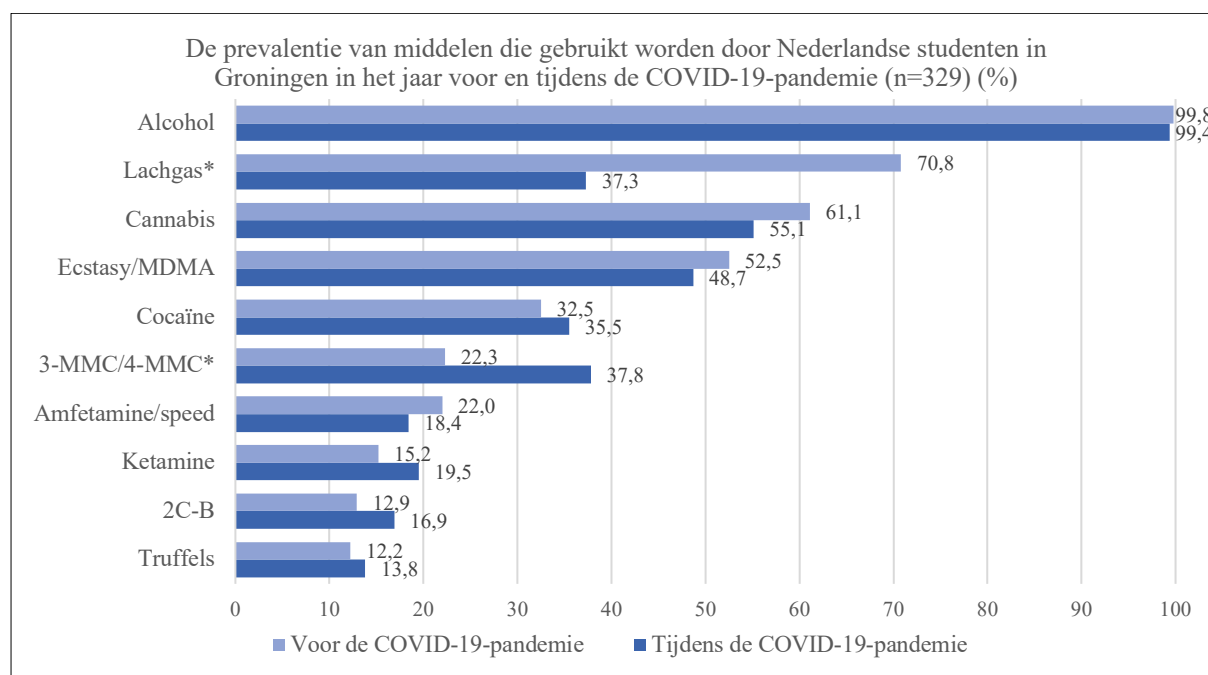
3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek weergegeven. In paragraaf 3.1 tot en met 3.5 wordt er ingegaan op de resultaten per deelvraag. Ten slotte worden er in paragraaf 3.6 secundaire analyses weergegeven.

De resultaten in dit hoofdstuk hebben betrekking op de respondenten die de afgelopen twee jaar middelen hebben gebruikt. De middelen GHB, heroïne, 4-fluoramfetamine: 4-FA/4FMP, BenzoFury: 5-APB/6-APB, LSD en paddo's worden niet meegenomen in dit hoofdstuk in verband met het kleine aantal waarnemingen in de prevalentie voor en tijdens de COVID-19-pandemie ($n \leq 15$). Alcohol, lachgas, cannabis, ecstasy/MDMA, cocaïne, 3-MMC/4-MMC, amfetamine/speed, ketamine, 2C-B en truffels worden wel meegenomen in de resultaten. Ook de optie 'anders' bij de fysieke en sociale setting van het middelengebruik wordt niet meegenomen in verband met de kleine aantal waarnemingen ($n \leq 15$). In bijlage 9 tot en met 13 zijn deze resultaten terug te vinden.

3.1 Verandering soorten middelen

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven van deelvraag 1: 'Welke verandering heeft er plaatsgevonden in het soort middelen dat gebruikt wordt door Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?'

Figuur 3.1 – De prevalentie van het gebruik per middel van Nederlandse studenten in Groningen in het jaar voor en tijdens de COVID-19-pandemie (in %). Significantie wordt aangegeven met een asterisk (*) bij $p < 0,05$

Er zijn chi-kwadraattoetsen uitgevoerd om in kaart te brengen of er sprake is van een significante stijging of daling van het aantal studenten dat een bepaald middel gebruikt heeft voor en/of tijdens de COVID-19-pandemie. In bijlage 9 zijn de volledige resultaten van deelvraag 1 opgenomen.

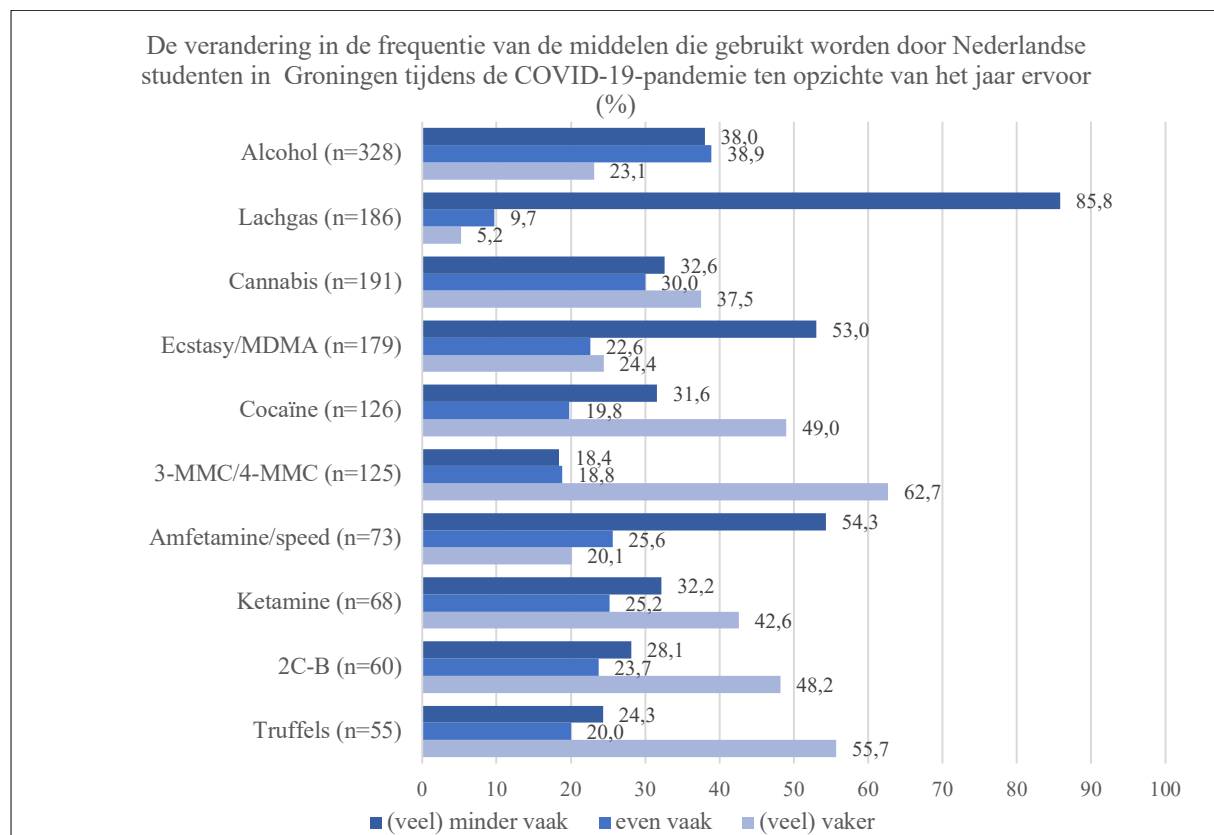
Zoals weergegeven in figuur 3.1 wordt 3-MMC/4-MMC door significant meer studenten gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie dan in het jaar ervoor. Hierbij is een stijging te zien van 15,5%. Daarna is het gebruik van ketamine het meest gestegen. Bij cocaïne en 2C-B zijn ook lichte stijgingen te zien in het aantal studenten dat deze middelen gebruikt. Deze stijgingen zijn niet significant.

Daarentegen is het aantal lachgas-gebruikers bijna gehalveerd tijdens de COVID-19-pandemie. Dit verschil van 33,5% is significant. Ook het aantal studenten dat aangeeft cannabis, ecstasy/MDMA en amfetamine/speed te gebruiken is licht gedaald. Deze dalingen zijn niet significant.

Tot slot is het opvallend dat het gebruik van truffels voor en tijdens de COVID-19-pandemie nagenoeg gelijk is gebleven. Daarnaast is het opmerkelijk dat alcohol door bijna alle studenten gebruikt wordt, zowel voor als tijdens de COVID-19-pandemie. In dit gebruik is geen significant verschil gevonden.

3.2 Frequentie van het middelengebruik

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven van deelvraag 2: *‘Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de frequentie van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?’*

Figuur 3.2 – De verandering in de frequentie van middelen die gebruikt worden door Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor (in %). 1/2 (veel) vaker, 3 even vaak, 4/5 (veel) minder vaak

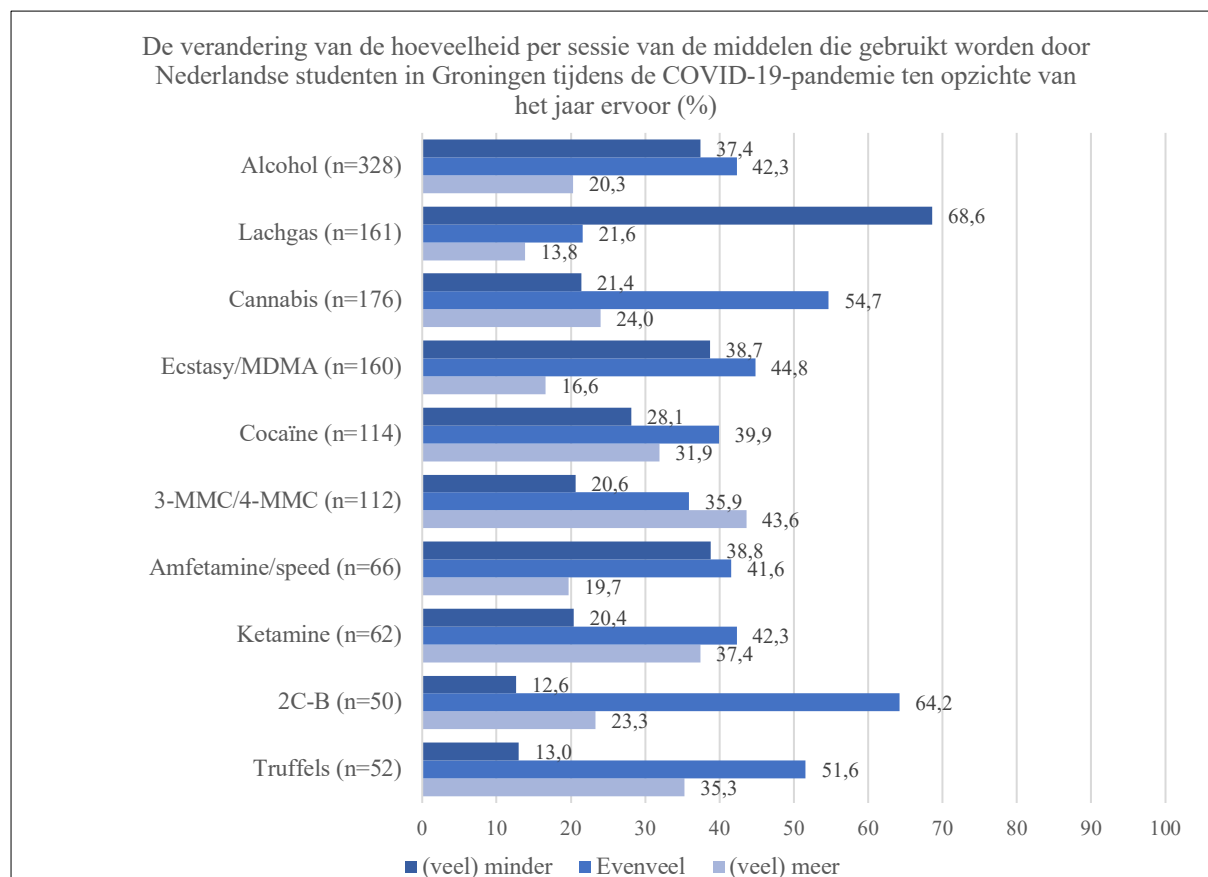
Om de frequentie van het middelengebruik te meten is onderzocht of studenten naar eigen zeggen (veel) vaker, even vaak of (veel) minder vaak een bepaald middel gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie dan het jaar ervoor. In bijlage 10 zijn de volledige onderzoeksresultaten van deze deelvraag te vinden.

Zoals in figuur 3.2 is weergegeven, geeft bijna 9 op de 10 studenten aan lachgas (veel) minder vaak te gebruiken. Ook ecstasy/MDMA en amfetamine/speed worden naar eigen zeggen (veel) minder vaak gebruikt. Daarentegen is er een grote stijging te zien in het aantal studenten dat zegt 3-MMC/4-MMC (veel) vaker te gebruiken. Tevens worden de middelen cocaïne, ketamine, 2C-B en truffels door de meeste studenten ook (veel) vaker gebruikt.

Verder wordt alcohol door vrijwel de meeste studenten zowel (veel) minder vaak als even vaak gebruikt. Tot slot is de verdeling van het gebruik van cannabis nagenoeg gelijk, echter geeft de grootste groep studenten aan (veel) vaker te gebruiken.

3.3 Hoeveelheid per sessie van het middelengebruik

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven van deelvraag 3: *‘Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de hoeveelheid per sessie van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?’*

Figuur 3.3 - De verandering in de hoeveelheid per sessie van middelen die gebruikt worden door Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor (in %). 1/2 (veel) meer, 3 evenveel, 4/5 (veel) minder

In figuur 3.3 is de hoeveelheid van het middelengebruik per sessie tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar daarvoor weergegeven. Er is gekeken of studenten naar eigen zeggen (veel) meer, evenveel of (veel) minder gebruiken per sessie. De volledige onderzoeksresultaten zijn opgenomen in bijlage 11.

In het figuur kan een onderscheid gemaakt worden in middelen die door de grootste groep studenten per sessie (veel) meer, (veel) minder of evenveel worden gebruikt worden. Zo is te zien dat het grootste verschil in percentage ligt bij de gebruikers van lachgas: bijna 7 op de 10 studenten gebruikt van dit middel namelijk (veel) minder per sessie tijdens de COVID-19-pandemie.

Daarentegen wordt er door de grootste groep van de gebruikers van 3-MMC/4-MMC naar eigen zeggen (veel) meer per sessie gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie. Tevens wordt het middel ketamine door de meeste studenten (veel) meer gebruikt per sessie.

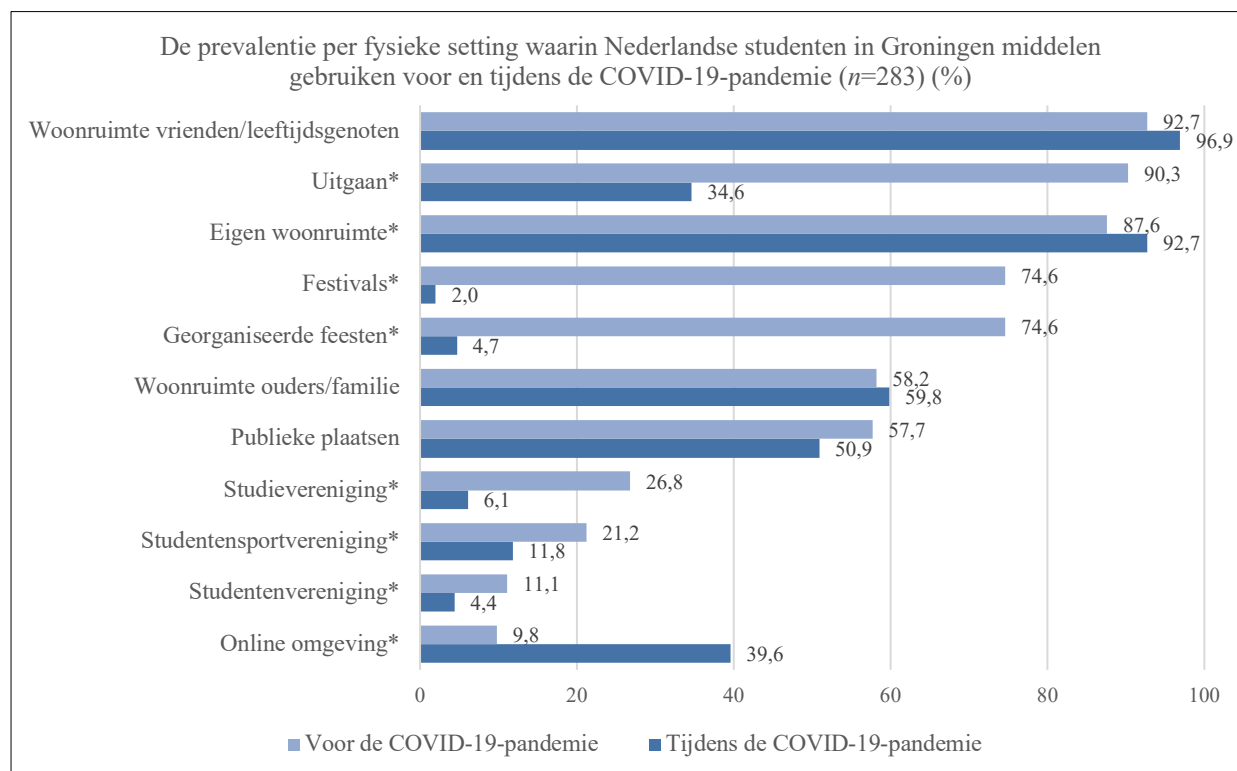
Ook zijn er een aantal middelen die door het grootste gedeelte van de gebruikers evenveel per sessie worden gebruikt in deze periode. Dit is het geval voor cannabis, ecstasy/MDMA, cocaïne, 2C-B en truffels.

Tot slot zijn er een aantal middelen waarbij de verdeling van het gebruik dichter bij elkaar ligt. Alcohol

wordt door de meeste studenten evenveel gebruikt per sessie, maar door bijna een even groot percentage ook minder. Dit geldt ook voor het gebruik per sessie van amfetamine/speed.

3.4 Fysieke setting van het middelengebruik

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven van deelvraag 4: 'Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de fysieke setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?'

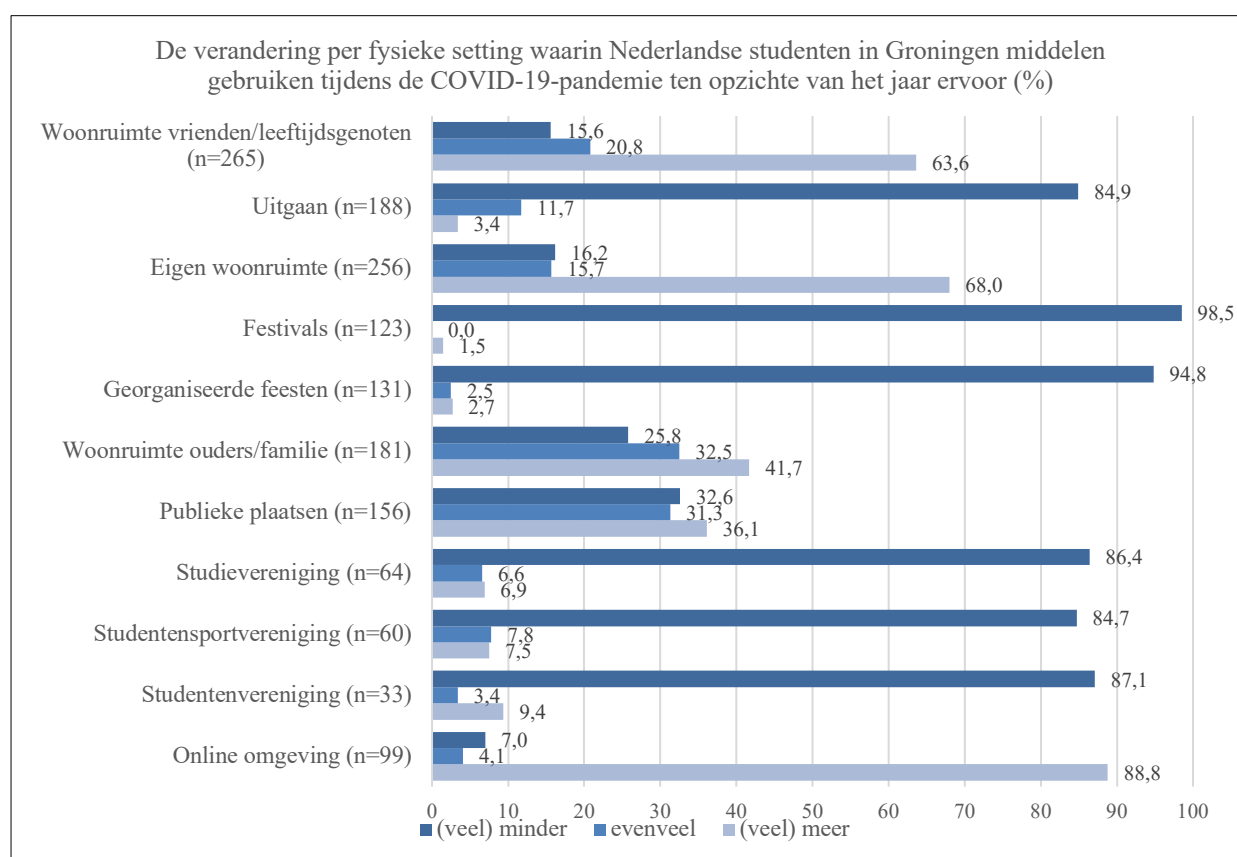
Figuur 3.4 – De prevalentie per fysieke setting waarin Nederlandse studenten in Groningen middelen gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie en het jaar ervoor (in %). Significantie wordt aangegeven met een asterisk (*) bij $p < ,05$

Om te kijken of er een verandering heeft plaatsgevonden in de prevalentie van de fysieke setting waar studenten middelen gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie en het jaar ervoor, zijn er chi-kwadraattoetsen uitgevoerd. In tabel 1, bijlage 12 zijn de volledige resultaten weergegeven.

In figuur 3.4 is te zien dat significant meer studenten middelen gebruiken in een online omgeving tijdens de COVID-19-pandemie dan in het jaar daarvoor. Dit is de grootste stijging, namelijk met 26,8%. Ook worden er significant meer middelen in de eigen woonruimte gebruikt. Dit is een toename van 5,1%. Een kleinere stijging is te zien in het aantal studenten dat gebruikt in de woonruimte van vrienden/leef tijdsgenoten en ouders/familie. Dit is niet significant.

In de rest van de settings is een significante daling te zien, behalve bij publieke plaatsen. Het middelengebruik op festivals is het meeste gedaald tijdens de COVID-19-pandemie, namelijk met 72,6%. Ook bij georganiseerde feesten en uitgaan is een forse daling te zien, namelijk met respectievelijk 69,9% en 55,7%. Het aantal studenten dat middelen gebruikt bij een studievereniging, is met 20,7% gedaald. Ook zijn er significante dalingen te zien bij het gebruik op studentensportverenigingen (9,4%) en studentenverenigingen (6,7%).

3.4.1 Verandering van de fysieke setting van het middelengebruik

Figuur 3.4.1 - De verandering per fysieke setting waarin Nederlandse studenten in Groningen middelen gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor (in %). 1/2 (veel) meer, 3 evenveel, 4/5 (veel) minder

De verandering van het middelengebruik in de fysieke setting is onderzocht door aan studenten te vragen in welke fysieke setting zij (veel) meer, evenveel of (veel) minder middelen gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie in vergelijking tot in het jaar ervoor. Hiervan is een weergave te zien in figuur 3.4.1. In tabel 2 in bijlage 12 zijn de volledige resultaten weergegeven.

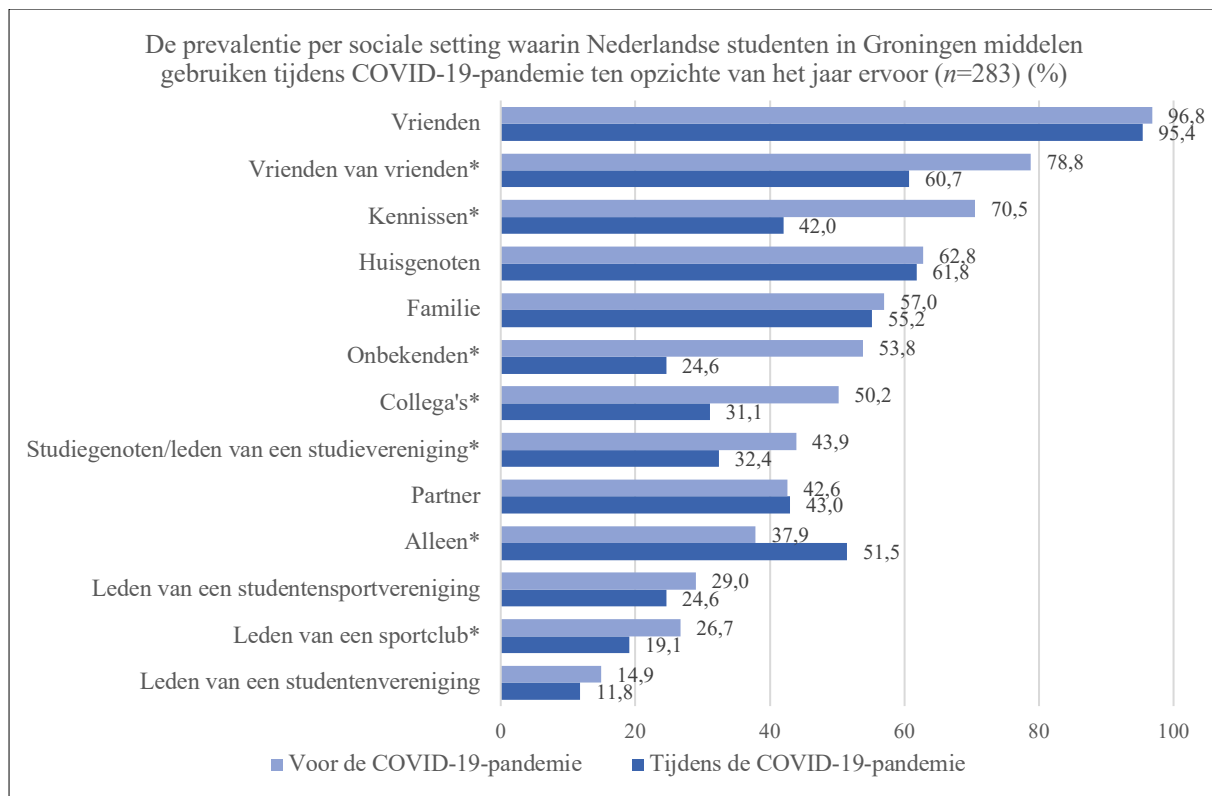
Opvallend is dat bijna 9 op de 10 studenten aangeeft (veel) meer middelen te gebruiken in een online omgeving tijdens de COVID-19-pandemie dan in het jaar ervoor. Ook wordt er in de eigen woonruimte en in de woonruimte van vrienden/leeftijdsgenoten door de meeste studenten (veel) meer gebruikt.

Daarentegen wordt er (veel) minder gebruikt in de meeste settings: bijna alle gebruikers op festivals en georganiseerde feesten geven aan op deze plekken (veel) minder middelen te gebruiken. Ook geeft een groot aantal studenten aan (veel) minder te gebruiken tijdens het uitgaan en bij studie-/studenten(sport)verenigingen.

Als laatste zijn er een aantal settings waarin het gebruik van middelen naar eigen zeggen min of meer gelijk is gebleven gedurende de COVID-19-pandemie. Dit is het geval bij de woonruimte van ouders/familie en op publieke plaatsen.

3.5 Sociale setting van het middelengebruik

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven van deelvraag 5: *Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de sociale setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?*

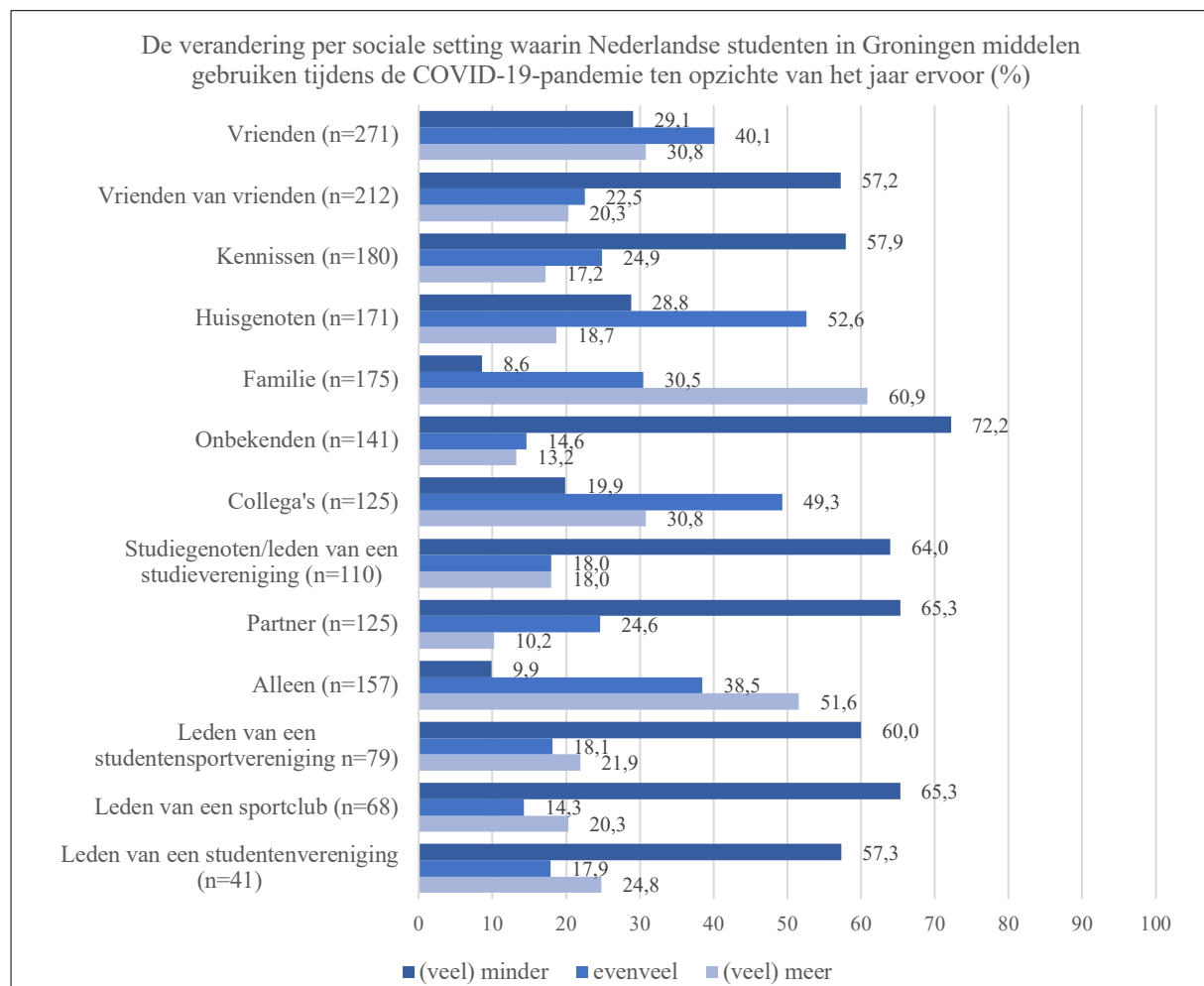
Figuur 3.5 – De prevalentie per sociale setting waarin Nederlandse studenten in Groningen middelen gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor (in %). Significantie wordt aangegeven met een asterisk (*) bij $p < .05$

Er is in kaart gebracht in welke sociale settings studenten middelen gebruiken voor en tijdens de COVID-19-pandemie. Om te onderzoeken of er een significante verandering is ontstaan in de prevalentie van de sociale settings, zijn er chi-kwadraattoetsen uitgevoerd. In tabel 1 in bijlage 13 zijn de volledige resultaten van deelvraag 5 weergegeven.

In figuur 3.5 is te zien dat het middelengebruik in de meeste sociale settings is gedaald. Significant minder studenten geven aan middelen te gebruiken met onbekenden. Met 29,2% is dit de grootste daling. Daarop volgt het gebruik met kennissen: hier is een significante daling van 28,5% te zien. Ook wordt er door significant minder studenten met collega's gebruikt, evenals met vrienden van vrienden en studiegenoten/leden van een studievereniging. De dalingen hiervan zijn respectievelijk 19,1%, 18,1% en 11,5%. De laatste significante daling is te zien bij het gebruik met leden van een sportclub. Dit is met 7,6% gedaald. Verder zijn er lichte dalingen in het gebruik met leden van een studenten(sport)vereniging en huisgenoten. Deze dalingen zijn echter niet significant.

Aan de andere kant is het aantal studenten dat alleen middelen gebruikt met 13,6% significant gestegen. Tot slot zijn er in het aantal studenten dat middelen gebruikt met vrienden, familie en een partner geen significante veranderingen gevonden. Het aantal studenten dat in deze settings middelen gebruiken zijn nagenoeg gelijk gebleven tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor.

3.5.1 Verandering in de sociale settingen van het middelengebruik

Figuur 3.5.1 – De verandering per sociale setting waarin Nederlandse studenten in Groningen middelen gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor (in %). 1/2 (veel) meer, 3 evenveel, 4/5 (veel) minder

Aan de studenten is gevraagd of zij in verschillende sociale settingen (veel) meer, evenveel of (veel) minder middelen zijn gaan gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie vergeleken met het jaar ervoor.

In figuur 3.5.1 is te zien dat meer dan de helft van de studenten aangeven alleen en met familie (veel) meer te gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie.

Verder is het opvallend dat in de meeste sociale settingen het grootste percentage van de studenten aangeeft (veel) minder te gebruiken. Allereerst is het aantal studenten dat (veel) minder met onbekenden gebruikt het hoogst. Ook geeft meer dan de helft van de gebruikers die met vrienden van vrienden, kennissen, studiegenoten/leden van een studie-/studenten(sport)vereniging, partner en leden van een sportclub middelen gebruiken, aan dat zij (veel) minder middelen met deze personen gebruiken.

Ook zijn er sociale settingen waar door het grootste gedeelte van de gebruikers evenveel wordt gebruikt. Dit is het geval met vrienden, huisgenoten en collega's.

3.6 Secundaire analyses

Er is exploratief onderzoek verricht naar mogelijke verschillen tussen mannen en vrouwen en middelengebruik. Ook is er gekeken naar middelengebruik en studie-/studenten(sport)verenigingen.

3.6.1 Middelengebruik en geslacht

Om in kaart te brengen of er een verschil is tussen middelengebruik en geslacht, is er een chi-kwadraattoets uitgevoerd. De optie 'overig' is niet meegenomen in verband met het kleine aantal waarnemingen ($n \leq 2$). Uit de resultaten van de chi-kwadraattoets blijkt dat er significant meer mannen cannabis, ecstasy/MDMA, cocaïne, amfetamine/speed, ketamine en truffels gebruiken dan dat vrouwen deze middelen gebruiken. Dit is zowel voor als tijdens de COVID-19-pandemie het geval. Het middel 3-MMC/4-MMC wordt alleen voor de COVID-19-pandemie door significant meer mannen gebruikt dan door vrouwen. Bij het alcoholgebruik is er geen significant verschil gevonden tussen mannen en vrouwen. In tabel 1 en 2 in bijlage 14 zijn de volledige resultaten weergegeven.

3.6.2 Middelengebruik en studie-/studenten(sport)verenigingen

Er is een chi-kwadraattoets uitgevoerd om te kijken of er een verschil is tussen lidmaatschap van een studie-/studenten(sport)vereniging en middelengebruik. Voor de COVID-19-pandemie wordt er door significant meer leden van een studentensportvereniging lachgas gebruikt dan door niet-leden. Verder wordt ecstasy/MDMA door significant meer leden van een studentensportvereniging gebruikt dan door niet-leden tijdens de COVID-19-pandemie. Verder zijn er geen significante verschillen gevonden tussen niet-leden en leden van een studie-/studenten(sport)vereniging tijdens de COVID-19-pandemie. In tabel 3 tot en met 8 in bijlage 14 zijn de resultaten opgenomen.

4. Conclusie

Dit onderzoek is uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke veranderingen van het middelengebruik en de setting van het middelengebruik onder Nederlandse studenten in Groningen gedurende de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar voor de COVID-19-pandemie. In dit hoofdstuk wordt de conclusie per deelvraag behandeld. Ten slotte wordt er een antwoord gegeven op de onderzoeksvraag.

4.1 Gebruik soorten middelen

Uit de resultaten van dit onderzoek is gebleken dat er gedeeltelijk een verandering heeft plaatsgevonden in het soort middelen dat studenten gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor.

Om te beginnen is het gebruik van paddo's, 4-fluoramfetamine:4-FA/4-FMP, LSD, GHB, BenzoFury: 5-APB/6-APB en heroïne weinig (<5%) gebruikt door Nederlandse studenten in Groningen, zowel voor als tijdens de COVID-19-pandemie. Dit wordt bevestigd in het onderzoek van het Trimbos-instituut (2020) onder uitgaanders.

Verder is de prevalentie van het gebruik van 3-MMC/4-MMC onder Nederlandse studenten in Groningen sterk gestegen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor, dit is significant. Opvallend is dat het aantal studenten dat lachgas gebruikt juist is gehalveerd in deze periode. Dit verschil is tevens significant. Daarnaast zijn er lichte dalingen en stijgingen gevonden in het aantal studenten die alcohol, cannabis, ecstasy/MDMA, cocaïne, amfetamine/speed, 2C-B en truffels gebruiken. Echter zijn deze verschillen niet significant.

4.2 Frequentie van het middelengebruik

Geconcludeerd kan worden dat er veranderingen hebben plaatsgevonden in de frequentie van het middelengebruik bij een aantal middelen. Dit geldt voor Nederlandse studenten in Groningen die hebben aangegeven de desbetreffende middelen gebruikt te hebben in de afgelopen twee jaren. De grootste verandering in de frequentie van het middelengebruik is, net als bij de prevalentie, te zien bij 3-MMC/4-MMC en lachgas. 3-MMC/4-MMC wordt door 62,7% van de gebruikers vaker gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie. Bij lachgas geeft 85,8% van de studenten aan dit middel minder vaak te gebruiken.

Ook blijkt dat de psychedelische middelen ketamine, 2C-B en truffels door 40% tot 50% van de Nederlandse studenten in Groningen vaker gebruikt worden. Dit kan komen doordat psychedelische middelen vooral in thuissettingen gebruikt worden en het thuisgebruik toegenomen is (van Beek, van Miltenburg, Blankers & van Laar, 2021). Dit komt niet overeen met het onderzoek van het Trimbos-instituut (2020), waar het grootste percentage van de uitgaanders aangeeft deze middelen even vaak te gebruiken.

Opvallend is dat de stimulerende middelen ecstasy/MDMA en amfetamine/speed door meer dan de helft van de gebruikers minder vaak gebruikt wordt. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat deze middelen typische uitgaansdrugs zijn en uitgaansgelegenheden tijdens de COVID-19-pandemie grotendeels gesloten waren (Monshouwer et al., 2020). Cocaïne wordt juist door bijna de helft van de gebruikers vaker gebruikt; dit strookt dus niet met deze verklaring. Dit kan betekenen dat cocaïne in meer settingen dan uitgaansgelegenheden wordt gebruikt.

Alcohol lijkt zowel tijdens de COVID-19-pandemie als daarvoor een populair middel te zijn onder Nederlandse studenten in Groningen. Het middel wordt door het grootste gedeelte van de studenten naar eigen zeggen even vaak of minder vaak gebruikt in deze periode. Daarmee lijkt de COVID-19-pandemie weinig invloed te hebben op de consumptie van alcohol. Dit zou kunnen komen doordat

alcohol binnen de samenleving veelal een geaccepteerd middel is en in veel verschillende settingen gebruikt wordt (Peters, 2019). Tot slot wordt cannabis door de grootste groep studenten vaker gebruikt. De verschillen ten opzichte van even vaak- en minder vaak-gebruikers zijn echter niet groot.

4.3 Hoeveelheid per sessie van het middelengebruik

De volgende uitspraken hebben betrekking op Nederlandse studenten in Groningen die hebben aangegeven de desbetreffende middelen gebruikt te hebben in de afgelopen twee jaren. Opvallend is dat voor bijna alle middelen de grootste groep studenten aangeeft evenveel te gebruiken per sessie. Echter zijn er ook groepen die aangeven meer of minder te gebruiken. Dit geldt niet voor 3-MMC/4-MMC en lachgas. Zo blijkt dat 3-MMC/4-MMC naast vaker, ook meer wordt gebruikt per sessie door de grootste groep studenten. Dit kan eventueel komen doordat het middel 3-MMC in opkomst is in Nederland (Monshouwer et al., 2020). Daarnaast blijkt dat het gebruik van 3-MMC vooral hoog is in regio Noord, waar ook de populatie van dit onderzoek onder valt.

Verder geeft circa 70% van de Nederlandse studenten in Groningen aan minder lachgas te gebruiken per sessie, wat overeenkomt met de verandering in de frequentie. Dit komt deels overeen met het onderzoek van het Trimbos-instituut (2020), waaruit ook blijkt dat de grootste groep uitgaanders aangeeft minder vaak lachgas te gebruiken. Dit kan erop wijzen dat lachgas een middel is dat vooral tijdens het uitgaan gebruikt wordt (Monshouwer et al., 2020).

4.4 Fysieke setting van het middelengebruik

In het middelengebruik in fysieke settingen zijn een aantal veranderingen te zien. Om te beginnen is de prevalentie van het aantal Nederlandse studenten in Groningen dat middelen gebruikt in een online omgeving en in de eigen woonruimte sterk toegenomen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor. Tevens wordt er door het grootste gedeelte van de studenten die middelen gebruiken in deze settingen, aangegeven dat ze hier meer gebruiken. Een grote daling is te zien in het gebruik op festivals, op georganiseerde feesten, tijdens het uitgaan en bij studie-/studenten(sport)verenigingen. Bijna alle studenten die in deze settingen gebruiken geven aan hier minder te gebruiken.

De prevalentie van het aantal Nederlandse studenten in Groningen dat in de woonruimte van vrienden/leefijdsgenoten middelen zegt te gebruiken, is gestegen. Het grootste gedeelte van de gebruikers in deze setting geeft ook aan dat ze daar meer gebruiken. Ook het gebruik in de woonruimte van ouders/familie is naar eigen zeggen gestegen. Echter zijn dit geen significante verschillen. De verschuivingen van gebruik tijdens uitgaansgelegenheden naar thuissettingen kan verklaard worden door de sluiting van evenementen en horeca.

Er is een kleine daling te zien in het aantal Nederlandse studenten in Groningen dat middelen gebruikt op publieke plaatsen. Echter is het middelengebruik onder studenten die hier gebruiken gelijk gebleven. De maatregelen die invloed zouden hebben op het gebruik in publieke plaatsen, zoals de beperkte groeps grootte en de avondklok, lijken weinig verschil te veroorzaken.

4.5 Sociale setting van het middelengebruik

Er kan geconcludeerd worden dat er veranderingen zijn in de sociale settingen waarin Nederlandse studenten in Groningen middelen gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor. In de meeste sociale settingen worden door minder studenten middelen gebruikt. Dit is het geval bij het middelengebruik met kennissen, onbekenden, collega's, vrienden van vrienden, studiegenoten/leden van een studievereniging en leden van een sportclub. Ook wordt er door de grootste groep studenten die in deze settingen gebruiken, aangegeven dat ze daar minder gebruiken. Daarentegen geven meer studenten aan alleen middelen te gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie. Daarbij geeft ook de grootste groep studenten aan die alleen middelen gebruiken, dat ze meer middelen gebruiken alleen.

Verder is het opvallend dat het gebruik met vrienden, familie en huisgenoten nagenoeg gelijk is gebleven in beide periodes. Van de Nederlandse studenten in Groningen die in deze sociale settings gebruiken, geeft de grootste groep ook aan hierin evenveel te gebruiken. Deze veranderingen in de sociale settings kunnen verklaard worden doordat studenten zich mogelijk beperken tot het zien van huisgenoten en de eigen vriendengroep door de COVID-19-pandemie. Dat blijkt ook uit het onderzoek van het Trimbos-instituut, waar uitgaanders aangeven tijdens de COVID-19-pandemie vooral middelen te gebruiken thuis met vrienden (van Beek, van Miltenburg, Blankers & van Laar, 2021). In de prevalentie van het gebruik met de partner is er ook geen verandering gevonden tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor. Echter geeft de grootste groep studenten die met een partner gebruikt aan minder middelen met de partner te gebruiken.

4.6 Secundaire analyses

Verder is er gekeken naar de mogelijke verschillen tussen het middelengebruik en geslacht. Ook mogelijke verschillen tussen leden van een studie- en studenten(sport)vereniging zijn onderzocht. Er kan gesteld worden dat er een aantal middelen meer door mannen wordt gebruikt dan door vrouwen, zowel het jaar voor de COVID-19-pandemie als tijdens de COVID-19-pandemie. Dit komt overeen met eerder onderzoek waaruit blijkt dat mannen meer middelen gebruiken dan vrouwen (van den Bos, Sijtsma & Bieleman, 2017; Monshouwer et al., 2020).

Daarnaast blijkt uit eerder onderzoek dat studenten die lid zijn van een studentenvereniging aanzienlijk meer middelen gebruiken dan niet-leden (van den Bos, Sijtsma & Bieleman, 2017). Tussen niet-leden en leden van een studie- en studentenvereniging zijn geen aantoonbare verschillen gevonden. Wel is in dit onderzoek naar voren gekomen dat significant meer studenten die lid zijn van een studentensportvereniging lachgas gebruiken voor de COVID-19-pandemie dan niet-leden. Tevens is er naar voren gekomen dat meer leden van een studentensportvereniging ecstasy/MDMA gebruiken tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van niet-leden.

4.7 Eindconclusie

In dit onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal: *'In hoeverre is het middelengebruik en de setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen veranderd tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?'*

Ter conclusie blijkt dat, naast lachgas en 3-MMC, geen verschillen zijn aangetoond in de prevalentie van de meeste middelen die gebruikt worden door Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor. Dit geldt ook voor de hoeveelheid per sessie en de frequentie waarin middelen gebruikt worden. Wel worden een aantal psychedelische middelen door ongeveer de helft van de studenten vaker gebruikt. Bij een aantal stimulerende middelen zegt meer dan de helft van de gebruikers deze middelen minder te gebruiken.

Daarnaast zijn er grote verschillen gevonden in de setting waarin Nederlandse studenten in Groningen middelen gebruiken. De meeste studenten gebruiken op bijna alle uitgaansgelegenheden minder tijdens de COVID-19-pandemie dan ten opzichte van het jaar ervoor. In plaats daarvan zijn meer studenten tijdens de COVID-19-pandemie gaan gebruiken in verschillende thuissituaties en online omgevingen. Dit kan in verband staan met dat studenten door de COVID-19-pandemie minder met indirecte sociale contacten middelen gebruiken, zoals onbekenden, vrienden van vrienden en kennissen. Tijdens de COVID-19-pandemie beperken zij zich mogelijk tot meer gebruik alleen, en evenveel gebruik met de eigen vrienden, familie en huisgenoten. Studenten gebruiken, ondanks dat zij minder middelen gebruiken in uitgaansgelegenheden, toch in nagenoeg dezelfde mate middelen. De verandering van de fysieke en sociale setting lijkt daar weinig invloed op te hebben.

In het middelengebruik en de fysieke en sociale settings zijn een aantal verschuivingen te zien. Desondanks heeft dit waarschijnlijk geen grote invloed gehad op het middelengebruik van Nederlandse

studenten in Groningen. Het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen is redelijk gelijk gebleven tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor, met uitzondering van een aantal middelen. Dit zorgt voor interessante inzichten: vooral de toename van 3-MMC/4-MMC en de afname van lachgas zijn opvallend.

5. Discussie en aanbevelingen

In dit hoofdstuk komt de discussie van het onderzoek aan bod. Daarnaast worden suggesties voor vervolgonderzoek besproken. Het doel van dit onderzoek was om meer inzicht te krijgen in het middelengebruik en de setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen. In eerder onderzoek is gesuggereerd dat er veranderingen hebben plaatsgevonden in het gebruik van middelen en de setting waarin gebruikt wordt tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van het jaar ervoor. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden in het gebruik van een aantal middelen en de setting waarin Nederlandse studenten in Groningen middelen gebruiken.

5.1 Discussie

De validiteit en betrouwbaarheid zijn gewaarborgd door het onderzoek te baseren op al bestaande enquêtes die hetzelfde trachten te meten bij een andere populatie. Ook is er veelvuldig literatuuronderzoek verricht. Daarnaast is de volledige onderzoeksopzet gerapporteerd, waardoor het onderzoek zoveel mogelijk herhaalbaar is onder dezelfde condities. Hierdoor is de betrouwbaarheid vergroot. Bovendien is er een voldoende grote steekproef afgenomen. Dit maakt dat de resultaten van het onderzoek valide zijn en zoveel mogelijk kunnen worden gegeneraliseerd naar de onderzochte populatie. Daarbij komen de resultaten van dit onderzoek op bepaalde vlakken overeen met de gevonden literatuur. Met name de prevalentie van de meeste middelen strookt met de resultaten van het Grote Uitgaansonderzoek van het Trimbos-instituut (Monshouwer et al., 2020). Ook komt de verandering van de fysieke setting van het middelengebruik tijdens de COVID-19-pandemie overeen met andere onderzoeken die suggereren dat het aannemelijk is dat hier een verschuiving in heeft plaatsgevonden (van Miltenburg, van Laar & van Beek, 2020; Palamar, Austin & Acosta, 2020; Drugs Informatie en Monitoring Systeem, 2020).

De resultaten van dit onderzoek dienen desalniettemin met voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden, omdat het onderzoek zijn beperkingen heeft. Om te beginnen is er deels retrospectief onderzoek verricht, waardoor er sprake kan zijn van herinneringsbias (Pouwer, van der Ploeg & Bramsen, 1998). Dit houdt in dat de respondenten mogelijk geen correct beeld meer hebben van hun middelengebruik in het verleden. Daarnaast is er in het onderzoek vooral de eigen visie op het gebruik gemeten en er zijn geen exacte frequenties uitgevraagd. Het gevolg hiervan is dat er een vertekend beeld van het gebruik kan zijn ontstaan.

Ten tweede was het door de COVID-19-pandemie niet mogelijk om een aselechte steekproef af te nemen op de locaties van de Hanzehogeschool Groningen en de RUG. Daarom is ervoor gekozen om de enquêtes grotendeels online af te nemen. Door het eigen netwerk van de onderzoekers te benaderen, is het mogelijk dat er een eenzijdig gedeelte van de populatie onderzocht is. Dit zou kunnen verklaren waarom er een ongelijke verdeling is tussen de verschillende studierichtingen en het aantal respondenten van de Hanzehogeschool Groningen en de RUG. Echter is er op het moment van het uitvoeren van het onderzoek getracht om dit te compenseren door op veel verschillende manieren respondenten te werven. Tevens is er bij het analyseren van de resultaten een weegprocedure toegepast om de ongelijke verdelingen in de studierichtingen te minimaliseren.

Een andere limitatie is de vraagstelling in de enquête. Er is namelijk een relatief grote groep respondenten (n=98) afgehaakt tijdens de enquête. Verder is er gevraagd naar personen waarmee Nederlandse studenten in Groningen middelen gebruiken. Er kan overlap zijn tussen de personen die uitgevraagd zijn, omdat er bij bepaalde vragen meerdere antwoorden gekozen konden worden voor dezelfde personen. Tevens is er in de enquête gevraagd naar het middelengebruik tijdens de COVID-19-pandemie in bepaalde settings die niet of weinig te bezoeken waren in die periode. Bij het interpreteren van de mate van het middelengebruik in deze settings moet hiermee rekening worden gehouden. Aangezien in dit onderzoek de focus is gelegd op het middelengebruik en de setting in het algemeen, is het niet mogelijk om uitspraken te doen over welk middel in welke setting wordt gebruikt.

Ten slotte zijn er een aantal omgevingsfactoren die van invloed kunnen zijn op het middelengebruik tijdens de COVID-19-pandemie. Om te beginnen kan het moeilijker zijn om middelen te verkrijgen door de maatregelen die zijn getroffen om COVID-19 in te dammen (Barrat & Aldridge, 2020). Dit kan een rol spelen in de groep studenten die minder middelen gebruikt. Daarentegen kan de vrije verkrijgbaarheid van 3-MMC gedurende deze periode een rol spelen in de stijging van het gebruik van dit middel. Daarbij is het opvallend dat meer dan de helft van de studenten middelen gebruiken met familie. Ook geeft 60% van de gebruikers aan tijdens de COVID-19-pandemie meer in de woonruimte van ouders/familie te zijn gaan gebruiken. Deze bevinding kan mogelijk verklaard worden doordat alcohol is meegenomen in het onderzoek. Alcohol kan worden gezien als een middel dat geaccepteerd wordt door volwassenen in de samenleving (Engels, Kleinjan & Otten, 2013). Het is daardoor waarschijnlijk dat dit middel vooral met familie gebruikt wordt. Tevens zijn de COVID-19-maatregelen gedurende het onderzoek veranderd. Enerzijds zijn er periodes van versoepelingen geweest, waarin een aantal uitgaansgelegenheden bezocht konden worden. Anderzijds zijn er ook periodes met meer maatregelen geweest. Dit kan er eventueel voor gezorgd hebben dat het gebruik gedurende de COVID-19-pandemie varieert, wat wellicht invloed kan hebben op de manier waarop respondenten de enquête hebben ingevuld.

5.2 Aanbevelingen

5.2.1 Vervolgonderzoek

In dit onderzoek is vastgesteld dat er veranderingen hebben plaatsgevonden in het gebruik en de setting waarin middelen gebruikt worden tijdens de COVID-19-pandemie. Het kan waardevol zijn om verder onderzoek te verrichten naar de motieven achter het middelengebruik en naar middelengebruik in een bepaalde fysieke en sociale setting. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt namelijk dat Nederlandse studenten in Groningen meer alleen en meer online gebruiken. Deze resultaten zijn zorgwekkend omdat alleen middelen gebruiken lijkt op een manier van coping. Dit kan risico's met zich mee kan brengen.

Verder is het aantal Nederlandse studenten in Groningen dat het middel 3-MMC/4-MMC gebruikt fors gestegen tijdens de COVID-19-pandemie in vergelijking met het jaar ervoor. Recente ontwikkelingen vanuit de overheid stellen dat 3-MMC vanaf 27 mei 2021 onder de opiumwet valt (NOS, 2021). Dit maakt dat het middel na afnemen van dit onderzoek niet meer legaal verkrijgbaar is. Doordat dit middel zijn populariteit heeft gewonnen onder studenten is het van belang te onderzoeken of het gebruik van 3-MMC/4-MMC verder blijft stijgen of dat het mogelijk stagneert. Indien blijkt dat dit middel in de toekomst veel gebruikt blijft worden is het van belang dat er wordt onderzocht hoe er effectieve voorlichting geboden kan worden over dit middel. Door vervolgonderzoek te verrichten wordt er een completer beeld geschetst van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen en de motieven achter het gebruik. Dit is nuttig, omdat er hierdoor effectiever kan worden ingespeeld op het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen.

5.2.2 Voorlichting en preventie

Door de COVID-19-pandemie kunnen studenten mentale klachten ervaren (Arnout et al., 2020). Om met deze klachten om te gaan, kan er sneller naar middelen worden gegrepen (Agha, 2021; van Hasselt, de Beurs & Shields, z.d.). Middelengebruik inzetten als coping is een risicofactor voor verslaving. Daarnaast blijkt dat een deel van de jongeren behoefte heeft om te minderen of te stoppen met middelengebruik. Echter geven zij aan het lastig te vinden om daarmee aan de slag te gaan (van Laar, z.d.).

Om bovenstaande redenen is het erg belangrijk dat er wordt ingezet op voorlichting en preventie. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek kan er richter voorlichting worden gegeven aan studenten. Volgens Zoon (2012) zijn er drie soorten preventieve maatregelen: universele preventie, selectieve preventie en geïndiceerde preventie. De maatregelen kunnen worden afgestemd op de mate van risico die (groepen) studenten lopen. Aan studenten die (nog) geen problemen hebben met middelen, kan universele preventie worden geboden. Dit kan door middel van voorlichtingen. Omdat

er uit dit onderzoek is gebleken dat het alleen-gebruik van middelen gestegen is, evenals het gebruik in thuissettingen en online settingen, is het van belang dat hier aandacht aan wordt besteed. Dit geldt ook voor het middel 3-MMC/4-MMC, dat steeds populairder lijkt te worden. Zo kan er worden verteld wat de risico's zijn en welke beschermingsfactoren helpen om dit te voorkomen. Het blijkt dat voorlichting van een 'peer' zeer effectief is om gezondheidsgedrag te bevorderen, omdat een 'peer' kan worden gezien als een rolmodel (Abdi & Simbar, 2013). Bij peereducatie kunnen ervaringen worden uitgewisseld en gevolgen van middelengebruik worden besproken. Daarnaast kunnen er interventies op hogescholen en universiteiten worden aangeboden. Met interactieve methoden, zoals bijvoorbeeld rollenspellen of discussies, worden betere resultaten behaald (Zoon, 2012). Tevens kunnen ouders worden ingeschakeld door gesprekken te voeren over middelengebruik en contact te houden met hun kinderen als zij studeren.

Selectieve preventie is effectief bij studenten die een verhoogd risico lopen op problemen met middelengebruik. Bij deze groep kunnen, net als bij universele preventie, voorlichting en interventies worden aangeboden. Daarnaast kunnen er copingvaardigheden met betrekking tot gedrag en cognitieve copingvaardigheden worden aangeleerd. Hierbij kan worden gedacht aan het zoeken van steun bij vrienden of ouders die gematigd of geen middelen gebruiken.

Ten derde kan er geïndiceerde preventie worden ingezet. Deze vorm van preventie is geschikt voor studenten die problematisch gebruiken, maar nog geen diagnose 'misbruik' hebben (Zoon, 2012). Dit kan bijvoorbeeld komen doordat studenten het eigen middelengebruik niet als problematisch beschouwen. Hierdoor wordt er geen actie ondernomen om het gedrag aan te passen. De sterkste effecten worden verkregen bij een combinatie van motiverende gespreksvoering en persoonlijke feedback op het middelengebruik (van Deursen, Saleminck, Lammers & Wiers, 2010). Met behulp van motiverende gespreksvoering kan geprobeerd worden om intrinsieke motivatie te creëren om het gedrag te veranderen. Bij persoonlijke feedback worden er vergelijkingen gemaakt met andere studenten die op een gezonde manier omgaan met middelen. Hiermee wordt getracht om een bewustwording van het eigen risicogedrag teweeg te brengen, waardoor er motivatie ontstaat om het gedrag aan te passen. Deze feedback kan bijvoorbeeld worden gegeven met behulp van e-health. Hierbij kan de student aan de slag gaan met onder andere een zelfhulpprogramma of animaties over de werking van middelen.

Literatuurlijst

Abdi, F. & Simbar, M. (2013). The peer education approach in adolescents-narrative review article. *Iranian journal of public health*, 42(11), 1200.

Agha, S. (2021). Mental well-being and association of the four factors coping structure model: A perspective of people living in lockdown during COVID-19. *Ethics, Medicine and Public Health*, 16, 100605.

Allen, M., Donohue, W. A., Griffin, A., Ryan, D. & Turner, M. M. M. (2003). Comparing the influence of parents and peers on the choice to use drugs: A meta-analytic summary of the literature. *Criminal Justice and Behavior*, 30(2), 163-186.

Beek, R. van, Miltenburg, C. van, Blankers, M. & Laar, van M. (2021). *Uitgaansgedrag en -middelengebruik tijdens de coronapandemie van maart tot september 2020*. Utrecht: Trimbos-instituut.

Bos, A. van den, Sijtsma, M. S & Bieleman, B. (2017). Partydrugs en studenten: gebruik en kennis van de risico's. *Verslaving*, 13 (4), 226-238.

Brinkman, J. & Oldenhuis, H. (2016). *Cijfers spreken*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.

Caring Universities (2020). *De geestelijke gezondheid van studenten tijdens de COVID-19 pandemie*. Geraadpleegd op 4 maart 2021, van <https://caring-universities.com/wp-content/uploads/2020/11/De-geestelijke-gezondheid-van-studenten-tijdens-de-COVID-19-pandemie-rapportage-van-Caring-Universities-19082020-versie-2-9112020.pdf>

Deursen, D. S. van, Salemink, E., Lammers, J., & Wiers, R. W. (2010). Selectieve en geïndiceerde preventie van problematisch middelengebruik bij jongeren. *Kind & Adolescent*, 31(4), 234-246.

Dopmeijer, J., Hasselt, N. van, Jonge, de M. & Kleinjan, M. (2020). *Een goede sociale start, on- én offline, is belangrijker dan ooit voor eerstejaars studenten*. Utrecht: Trimbos-instituut.

Dorsselaer, S. van & Goossens, F. X. (2015). *Alcohol-, tabaks- en drugsgebruik door studenten*. Utrecht: Trimbos-instituut.

Drugs Informatie en Monitoring Systeem (2020). *DIMS Nieuwsbrief juli 2020*. Utrecht: Trimbos-instituut.

Drugsinfoteam (2020). *Het Drugsinfoteam geeft persoonlijk advies aan gebruikers van partydrugs zoals xtc, speed en cannabis*. Geraadpleegd op 11 februari 2021, van <https://www.drugsinfoteam.nl/tips-hulp/drug-set-en-setting>

Engels, R. C. M. E., Kleinjan, M., & Otten, R. (2013). *De rol van ouders bij alcoholgebruik van adolescenten: Stand van zaken*. Geraadpleegd op 28 mei 2021 van <https://docplayer.nl/2934146-De-rol-van-ouders-bij-alcoholgebruik-van-adolescenten-stand-van-zaken.html>

Fischer, T. & Jursing, M. (2014). *Onderzoek doen! Kwantitatief en kwalitatief onderzoek*. Noordhoff Uitgevers: Groningen/Houten.

Geels, Z. E., Herbold, J. A., Heuvel, S. C. J. van den, Janse, M. A., Jong, M. M. de, Schoorl, D. van & Vellenga, C. B. L. A. (2021). *Onderzoek naar welzijn, behoeftes en meningen van studenten tijdens de coronapandemie*. Geraadpleegd op 11 februari 2021, van <https://thuisbesmet.nl/media/lieve-mark-rapport.pdf>

Grebely, J., Cerdá, M. & Rhodes, T. (2020). COVID-19 and the health of people who use drugs: What is and what could be? *The International journal on drug policy*, 83, 102958.

Groningen City Monitor (2020). *Studenten*. Geraadpleegd op 12 april 2021, van <https://www.groningencitymonitor.nl/de-mensen/studenten>

Grosbras, M.H., Jansen, M., Leonard, G., McIntosh, A., Osswald, K., Poulsen, C., Steinberg, L., Roberto, T., & Paus, T. (2007). Neural mechanisms of resistance to peer influence in early adolescence. *Journal of Neuroscience*, 27 (30), 8040-8045. DOI:10.1523/JNEUROSCI.1360-07.2007.

Hamming, D. & Roufs, K. (2016) “Gebruik jij ook?” Een kwantitatief onderzoek naar het gebruik van partydrugs onder Groningse studenten. Groningen: Toegepaste Psychologie, Hanzehogeschool Groningen.

Hanzehogeschool Groningen (2020). *Hanzehogeschool Groningen*. Geraadpleegd op 11 februari 2021, van <https://www.hanze.nl/nld/organisatie/hanzehogeschool/hanzehogeschool-groningen>

Hartogsohn, I. (2017). Constructing drug effects: A history of set and setting. *Drug Science, Policy and Law*, 3, 2050324516683325.

Hasselt, N. van, Beurs, D. de & Shields, L. (z.d.). *Mentaal gezond de coronacrisis door: zeven adviezen*. Geraadpleegd op 3 maart 2021, van <https://www.trimbos.nl/kennis/corona/mentaal-gezond-door-de-crisis>

Horigian, V. E., Schmidt, R. D., & Feaster, D. J. (2020). Loneliness, mental health, and substance use among US young adults during COVID-19. *Journal of psychoactive drugs*, 1-9.

Ingen, P. van & Weening, J. (2019). *Peer pressure bij partydrugs. Kwantitatief onderzoek naar peer pressure bij gebruik van partydrugs onder Nederlandse studenten in Groningen*. Groningen: Toegepaste Psychologie, Hanzehogeschool Groningen.

Jellinek (2020). *Wat zijn drugs?* Geraadpleegd op 14 februari 2021, van <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-zijn-drugs/>

Jellinek (2020). *Wat zijn partydrugs?* Geraadpleegd op 11 februari 2021, van <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-zijn-partydrugs/>

Jonge, M. de, Horst, M. van der & Bovens, R. (2020). *Verkenning effectief alcoholbeleid op het hoger onderwijs. Hoe kan effectief alcoholbeleid op het HO er uit zien en hoe kan het geïmplementeerd worden?* Utrecht: Trimbos-instituut.

Kerr, M., Stattin, H., Biesecker, G. & Ferrer-Wreder, L. (2003). Relationships with parents and peers in adolescence. *Handbook of psychology*, 395-419.

Klerk, M. de, Olsthoorn, M., Plaisier, I., Schaper, J. & Wagemans, F. (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Kraaij-Dirkzwager, M.M., Tromp, M.U.Y. & Torn, P. van der (2021). COVID-19: over welke mensen maken we ons extra zorgen? *TSG Tijdschrift Gezondheidswet* 99, 24–29. <https://doi.org/10.1007/s12508-020-00290-8>.

Laar, M. van (z.d.). *Invloed van het nieuwe coronavirus op drugsgebruik*. Geraadpleegd op 21 mei 2021, van <https://www.trimbos.nl/kennis/corona/drugs-en-corona/corona-en-middelengebruik>

- Marangos, A. M., Schellingerhout, R., Kooiker, S., Schyns, P., Cerit, H en Vonk, F. (2020). *Maatschappelijke gevolgen van corona. Verwachte gevolgen van corona voor de psychische gezondheid*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Miltenburg, C. van, Laar, M. van & Beek, R. van (2020). *De impact van COVID-19 en de coronamaatregelen op alcohol-, tabak en drugsgebruik onder uitgaanders*. Utrecht: Trimbos-instituut.
- Mol, F. & Tuinstra, M. (2020). *Partydrugs: het nieuwe normaal? Een kwantitatief onderzoek naar de normalisering van het partydrugs-gebruik onder Nederlandse studenten in Groningen*. Groningen: Toegepaste Psychologie, Hanzehogeschool Groningen.
- Monshouwer, K., Miltenburg, C. van, Beek, R. van, Hollander, W. den, Schouten, F., Goor, M. van, Blankers, M & Laar, M van. (2020). *Het Grote Uitgaansonderzoek 2020*. Utrecht: Trimbos-instituut.
- NOS (2021). *Designerdrug 3-MMC komt op lijst verboden middelen*. Geraadpleegd op 28 mei 2021, van <https://nos.nl/artikel/2382487-designerdrug-3-mmc-komt-op-lijst-verboden-middelen>
- Palamar, J.J., Le, A. & Acosta, P. (2021). Shifts in Drug Use Behavior Among Electronic Dance Music Partygoers in New York During COVID-19. Social Distancing, *Substance Use & Misuse*, 56:2, 238-244, DOI: 10.1080/10826084.2020.1857408
- Peters, G. Y. (2019). *Normalisering van middelengebruik in Nederland*. Geraadpleegd op 30 mei 2021, van <https://doi.org/10.31234/osf.io/7md48>
- Pouwer, F., Ploeg, H.M. van der & Bramsen, I. *Dwalingen in de methodologie. II. Bias door vragenlijsten*. Geraadpleegd op 14 april 2021, van <https://www.ntvg.nl/system/files/publications/1998115560001a.pdf>
- Rijksoverheid (2021). *Nederlandse aanpak en maatregelen tegen het coronavirus*. Geraadpleegd op 8 maart 2021, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/algemene-coronaregels>
- Rijksoverheid (2021). *Veelgestelde vragen over het coronavirus en het hoger onderwijs*. Geraadpleegd op 12 april 2021, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/onderwijs-en-kinderopvang/hogescholen-en-universiteiten-hoger-onderwijs>
- Rijksuniversiteit Groningen (2020). *Kerncijfers*. Geraadpleegd op 11 februari 2021, van <https://www.rug.nl/about-ug/profile/facts-and-figures/>
- RIVM (2021). *De ziekte COVID-19*. Geraadpleegd op 11 februari 2021, van <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/ziekte>
- Rommes, S. (2021). *Trippend door de lockdown*. Geraadpleegd op 11 februari 2021, van <https://www.ukrant.nl/magazine/trippend-door-de-lockdown/>
- Sannen, A. M. L., Voorham, L. & Goossens, F. X. (2015). *Preventie van alcohol-, tabaks-, en drugsgebruik onder studenten*. Utrecht: Trimbos-instituut.
- Sipma, T. (2016). Groepsdruk bij jongeren. *Sociologie magazine*, 24 (1), 16-17.
- Völker, B., Baerveldt, C., & Driessen, F. (2008). *Vriendschap en criminaliteit bij jongeren*. Den Haag: Boom Juridische uitgever.

Zinberg, N. E. (1984). *Drug, set, and setting: The basis for controlled intoxicant use*. Geraadpleegd op 24 februari 2021, van <http://southwestrecoveryalliance.org/wp-content/uploads/2020/02/Drug-Set-and-Setting-Zinberg-N-1.pdf>

Zoon, M. (2012). *Wat werkt bij middelengebruik?* Geraadpleegd op 28 mei 2021, van https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Wat-werkt-publicatie/Watwerkt_middelengebruik.pdf

Bijlagen

Bijlage 1: Enquête middelengebruik

Een onderzoek naar het middelengebruik van studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie

Beste student,

Wij zijn twee ouderejaarsstudenten van de hbo-opleiding Toegepaste Psychologie aan de Hanzehogeschool Groningen. Momenteel voeren wij voor het onderzoeks- en adviesbureau Breuer & Intraval een afstudeeronderzoek uit om inzicht te krijgen in het middelengebruik van studenten in Groningen voor en tijdens de COVID-19-pandemie. Het invullen van deze enquête zal ongeveer 5 tot 10 minuten duren. Alle informatie wordt anoniem verwerkt en antwoorden zullen niet herleidbaar zijn tot personen.

Instructies

In dit onderzoek worden er vragen gesteld over jouw middelengebruik gedurende twee periodes, namelijk de periode **voor** de COVID-19-pandemie (12 maart 2019 t/m 12 maart 2020) en de periode **tijdens** de COVID-19-pandemie (13 maart 2020 t/m april 2021). Kies telkens het antwoord dat het beste bij jou past. Bij een aantal vragen kun je meerdere antwoorden kiezen. Dit wordt ook bij de desbetreffende vragen aangegeven.

Bij vragen of opmerkingen kan er contact worden opgenomen via m.t.kind@st.hanze.nl. Alvast hartelijk dank voor het deelnemen aan dit afstudeeronderzoek!

Met vriendelijke groet,

Myrte Kind en Courtney Rowan

Deel 1: Algemene gegevens

We hebben allereerst een aantal vragen over je achtergrond.

1. Heb je een Nederlands identiteitsbewijs (paspoort of ID-kaart)?

- A. Ja
- B. Nee

If JA op vraag 1, door naar vraag 2.

If NEE op vraag 1, einde van de enquête.

2. Heb je de afgelopen twee jaar wel eens één van de volgende middelen gebruikt?

Alcohol, GHB, heroïne, cannabis, ecstasy/MDMA, cocaïne, amfetamine/speed, 2C-B (of een afgeleide variant daarvan), 4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP, BenzoFury: 5-APB/6-APB, 3-MMC, 4-MMC, paddo's, truffels, LSD, ketamine, lachgas.

- A. Ja
- B. Nee

If JA op vraag 2, door naar vraag 3.

If NEE op vraag 2, einde van de enquête.

3. Aan welke onderwijsinstelling studeer je?

- A. Hanzehogeschool Groningen
- B. Rijksuniversiteit Groningen
- C. NHL Stenden (locatie Groningen)
- D. Anders

If A, B, C, door naar vraag 3.

If D, einde van de enquête.

4. Wat is je leeftijd?

5. Wat is je geslacht?

- A. Man
- B. Vrouw
- C. Overig

6. Wat is jouw woonsituatie?

- A. Ik woon in een studentenhuus
- B. Ik woon in een verenigingshuus (huus met leden van dezelfde studenten(sport)vereniging)
- C. Ik woon in een studio of appartement
- D. Ik woon bij mijn ouders
- E. Anders, namelijk... (zelf in te vullen)

7. Onder welk gebied valt je studie?

- A. Rechten
- B. Kunst/geschiedenis/talen
- C. Economie en bedrijfskunde
- D. Gezondheid, gedrag en sociale studies
- E. Technische en natuurwetenschappen

8. Ben je lid van een studentenvereniging, studievereniging of een studentensportvereniging? (meerdere antwoorden mogelijk)

- A. Ja, ik ben lid van een studievereniging
- B. Ja, ik ben lid van een studentenvereniging

- C. Ja, ik ben lid van een studentensportvereniging
- D. Nee

9. Hoe ben je bij deze enquête terechtgekomen?

- A. Via de flyer
- B. Via social media (bijvoorbeeld Facebook, LinkedIn, Whatsapp)
- C. Via mijn studie- of studenten(sport)vereniging
- D. Ik ben op straat gevraagd om de enquête in te vullen
- E. Anders, namelijk... (zelf in te vullen)

Deel 2: Frequentie van het middelengebruik

*Bij onderstaande vragen wordt er onderscheid gemaakt tussen de periode **voor** de COVID-19-pandemie (12 maart 2019 t/m 12 maart 2020) en **tijdens** de COVID-19-pandemie (13 maart 2020 t/m april 2021). Houd daarom bij het beantwoorden van de vragen rekening met de periode waarover de vraag gaat.*

10. Kun je aangeven welke van de onderstaande middelen je in de periode voor de COVID-19-pandemie hebt gebruikt?

- Alcohol [ja/nee]
- GHB [ja/nee]
- Heroïne [ja/nee]
- Cannabis [ja/nee]
- Ecstasy/MDMA [ja/nee]
- Cocaïne [ja/nee]
- Amfetamine/speed [ja/nee]
- 2C-B (of een afgeleide variant daarvan) [ja/nee]
- 4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP [ja/nee]
- BenzoFury: 5-APB/6-APB [ja/nee]
- 3-MMC/4-MMC [ja/nee]
- Paddo's [ja/nee]
- Truffels [ja/nee]
- LSD [ja/nee]
- Ketamine [ja/nee]
- Lachgas [ja/nee]

11. Kun je aangeven welke van de onderstaande middelen je hebt gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie?

- Alcohol [ja/nee]
- GHB [ja/nee]
- Heroïne [ja/nee]
- Cannabis [ja/nee]
- Ecstasy/MDMA [ja/nee]
- Cocaïne [ja/nee]
- Amfetamine/speed [ja/nee]
- 2C-B (of een afgeleide variant daarvan) [ja/nee]
- 4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP [ja/nee]
- BenzoFury: 5-APB/6-APB [ja/nee]
- 3-MMC/4-MMC [ja/nee]
- Paddo's [ja/nee]
- Truffels [ja/nee]
- LSD [ja/nee]
- Ketamine [ja/nee]
- Lachgas [ja/nee]

12. Ben je deze middelen sinds de COVID-19-pandemie vaker, minder vaak of even vaak gaan gebruiken in vergelijking tot voor de COVID-19-pandemie?

(Indien je een middel niet hebt gebruikt in beide perioden, kies dan N.V.T.)

- Alcohol [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- GHB [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- Heroïne [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- Cannabis [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]

- Ecstasy/MDMA [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- Cocaïne [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- Amfetamine/speed [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- 2C-B (of een afgeleide variant daarvan) [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- 4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- BenzoFury: 5-APB/6-APB [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- 3-MMC/4-MMC [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- Paddo's [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- Truffels [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- LSD [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- Ketamine [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]
- Lachgas [veel vaker/vaker/even vaak/minder vaak/veel minder vaak/N.V.T.]

13. Ben je tijdens de COVID-19-pandemie meer, minder of evenveel van deze middelen gaan gebruiken per sessie* in vergelijking tot voor de COVID-19-pandemie?

*Per keer dat middelen gebruikt worden

(Indien je een middel niet hebt gebruikt in beide perioden, kies dan N.V.T.)

- Alcohol [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- GHB [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Heroïne [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Cannabis [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Ecstasy/MDMA [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Cocaïne [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Amfetamine/speed [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- 2C-B (of een afgeleide variant daarvan) [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- 4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- BenzoFury: 5-APB/6-APB [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- 3-MMC/4-MMC [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Paddo's [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Truffels [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- LSD [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Ketamine [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Lachgas [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]

Deel 3: De omgeving en het middelengebruik

*Ook bij onderstaande vragen wordt er onderscheid gemaakt tussen de periode **voor** de COVID-19-pandemie (12 maart 2019 t/m 12 maart 2020) en **tijdens** de COVID-19-pandemie (13 maart 2020 t/m april 2021). Houd daarom bij het beantwoorden van de vragen rekening met de periode waarover de vraag gaat.*

14. Waar heb je middelen gebruikt in de periode voor de COVID-19-pandemie?

- Op festivals (een dag of langer, bijvoorbeeld Lowlands of Into the Woods) [ja/nee]
- Tijdens georganiseerde feesten (een avond of nacht, bijvoorbeeld Amsterdam Dance Event of Kopjek) [ja/nee]
- Tijdens het uitgaan (bijvoorbeeld in clubs, cafés of bars) [ja/nee]
- Bij mijn studievereniging [ja/nee]
- Bij mijn studentenvereniging [ja/nee]
- Bij mijn studentensportvereniging [ja/nee]
- In publieke plaatsen (bijvoorbeeld in parken of op straat) [ja/nee]
- In mijn eigen woonruimte [ja/nee]
- In een woonruimte van ouders/familie [ja/nee]
- In een woonruimte van vrienden/leeftijdsgenoten [ja/nee]
- In een online omgeving [ja/nee]
- Anders [ja/nee]

15. Indien je bij de vorige vraag de optie 'anders' hebt aangekruist, licht dan hier toe waar je middelen hebt gebruikt.

- N.V.T. (ik heb de optie 'anders' niet aangekruist)
- Ik heb in de volgende omgeving(en) middelen gebruikt voor de COVID-19-pandemie: (zelf in te vullen)

16. Waar heb je middelen gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie?

- Op festivals (een dag of langer, bijvoorbeeld Lowlands of Into the Woods) [ja/nee]
- Tijdens georganiseerde feesten (een avond of nacht, bijvoorbeeld Amsterdam Dance Event of Kopjek) [ja/nee]
- Tijdens het uitgaan (bijvoorbeeld in clubs, cafés of bars) [ja/nee]
- Bij mijn studievereniging [ja/nee]
- Bij mijn studentenvereniging [ja/nee]
- Bij mijn studentensportvereniging [ja/nee]
- In publieke plaatsen (bijvoorbeeld in parken of op straat) [ja/nee]
- In mijn eigen woonruimte [ja/nee]
- In een woonruimte van ouders/familie [ja/nee]
- In een woonruimte van vrienden/leeftijdsgenoten [ja/nee]
- In een online omgeving [ja/nee]
- Anders [ja/nee]

17. Indien je bij de vorige vraag de optie 'anders' hebt aangekruist, licht dan hier toe in waar je middelen hebt gebruikt.

- N.V.T. (ik heb de optie 'anders' niet aangekruist)
- Ik heb in de volgende omgeving(en) middelen gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie: (zelf in te vullen)

18. Ben je tijdens de COVID-19-pandemie meer, minder of evenveel middelen gaan gebruiken in de volgende omgevingen in vergelijking tot voor de COVID-19-pandemie?

(Indien je geen middelen hebt gebruikt in deze omgevingen in beide perioden, kies dan N.V.T.)

- Op festivals (een dag of langer, bijvoorbeeld Lowlands of Into the Woods) [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]

- Tijdens georganiseerde feesten (een avond of nacht, bijvoorbeeld Amsterdam Dance Event of Kopjek) [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- Tijdens het uitgaan (bijvoorbeeld in clubs, cafés of bars) [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- Bij mijn studievereniging [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- Bij mijn studentenvereniging [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- Bij mijn studentensportvereniging [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- In publieke plaatsen (bijvoorbeeld in parken of op straat) [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- In mijn eigen woonruimte [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- In een woonruimte van ouders/familie [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- In een woonruimte van vrienden/leeftijdsgenoten [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- In een online omgeving [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]
- Anders [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder]

19. Met wie heb je middelen gebruikt in de periode voor de COVID-19-pandemie?

- Alleen [ja/nee]
- Met vrienden [ja/nee]
- Met collega's [ja/nee]
- Met mijn partner [ja/nee]
- Met familie [ja/nee]
- Met huisgenoten [ja/nee]
- Met leden van mijn studentenvereniging [ja/nee]
- Met studiegenoten/leden van de studievereniging [ja/nee]
- Met leden van mijn studentensportvereniging [ja/nee]
- Met leden van mijn sportclub [ja/nee]
- Met vrienden van mijn vrienden [ja/nee]
- Met kennissen [ja/nee]
- Met onbekenden [ja/nee]
- Anders [ja/nee]

20. Indien je bij de vorige vraag de optie 'anders' hebt aangekruist, licht dan hier toe met wie je middelen hebt gebruikt.

- N.V.T. (ik heb deze optie niet aangekruist)
- Ik heb met de volgende personen middelen gebruikt voor de COVID-19-pandemie: (zelf in te vullen)

21. Met wie heb je middelen gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Alleen [ja/nee]
- Met vrienden [ja/nee]
- Met collega's [ja/nee]
- Met mijn partner [ja/nee]
- Met familie [ja/nee]
- Met huisgenoten [ja/nee]
- Met leden van mijn studentenvereniging [ja/nee]
- Met studiegenoten/leden van de studievereniging [ja/nee]
- Met leden van mijn studentensportvereniging [ja/nee]
- Met leden van mijn sportclub [ja/nee]
- Met vrienden van mijn vrienden [ja/nee]
- Met kennissen [ja/nee]
- Met onbekenden [ja/nee]
- Anders [ja/nee]

22. Indien je bij de vorige vraag de optie 'anders' hebt aangekruist, licht dan hier toe met wie je middelen hebt gebruikt.

- N.V.T. (ik heb deze optie niet aangekruist)
- Ik heb met de volgende personen middelen gebruikt tijdens de COVID-19-pandemie: (zelf in te vullen)

23. Ben je tijdens de COVID-19-pandemie meer, minder of even vaak middelen gaan gebruiken met de volgende personen in vergelijking tot voor de COVID-19-pandemie?

(Indien je geen middelen hebt gebruikt met deze personen in beide perioden, kies dan N.V.T.)

- Alleen [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met vrienden [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met collega's [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met mijn partner [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met familie [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met huisgenoten [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met leden van mijn studentenvereniging [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met studiegenoten/leden van de studievereniging [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met leden van mijn studentensportvereniging [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met leden van mijn sportclub [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met vrienden van mijn vrienden [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met kennissen [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Met onbekenden [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]
- Anders [veel meer/meer/evenveel/minder/veel minder/N.V.T.]

Einde van de enquête

Bedankt voor het invullen!

Bij vragen of opmerkingen kan er contact worden opgenomen via m.t.kind@st.hanze.nl.

We stellen het erg op prijs als je deze enquête binnen jouw netwerk wil delen! Klik daarvoor op de Facebook of Twitter icoontjes hieronder of kopieer de volgende link:

<https://surveys.enalyzer.com?pid=p4p7t2b6>

Alvast bedankt!

Bijlage 2: Deelvragen en enquêtevragen

Onderdeel	Deelvragen	Vragen enquête
Deel 1: Algemene gegevens	-	1. Heb je een Nederlands identiteitsbewijs (paspoort of ID-kaart)? 2. Heb je de afgelopen twee jaar wel eens één van de volgende middelen gebruikt? (Alcohol, GHB, heroïne, cannabis, ecstasy/MDMA, cocaïne, amfetamine/speed, 2C-B (of een afgeleide variant daarvan), 4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP, BenzoFury: 5-APB/6-APB, 3-MMC, 4-MMC, paddo's, truffels, LSD, ketamine, lachgas) 3. Aan welke onderwijsinstelling studeer je? 4. Wat is je leeftijd? 5. Wat is je geslacht? 6. Wat is jouw woonsituatie? 7. Onder welk gebied valt je studie? 8. Ben je lid van een studentenvereniging, studievereniging of een studentensportvereniging? 9. Hoe ben je bij deze enquête terechtgekomen?
Deel 2: Frequentie van het middelengebruik	Welke verandering heeft er plaatsgevonden in het soort middelen dat gebruikt wordt door Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?	10. Kun je aangeven welke van de onderstaande middelen je in de periode <u>voor</u> de COVID-19-pandemie hebt gebruikt? 11. Kun je aangeven welke van de onderstaande middelen je hebt gebruikt <u>tijdens</u> de COVID-19-pandemie?
	Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de frequentie van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen drugs tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?	12. Ben je deze middelen sinds de COVID-19-pandemie vaker, minder vaak of even vaak gaan gebruiken in vergelijking tot voor de COVID-19-pandemie?

	pandemie?	
	Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de hoeveelheid per sessie van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen drugs tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?	13. Ben je tijdens de COVID-19-pandemie meer, minder of evenveel van deze middelen gaan gebruiken per sessie* in vergelijking tot voor de COVID-19-pandemie?
Deel 3: De omgeving en het middelengebruik	Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de fysieke setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?	14. Waar heb je middelen gebruikt in de periode <u>voor</u> de COVID-19-pandemie? 15. Indien je bij de vorige vraag de optie 'anders' hebt aangekruist, licht dan hier toe waar je middelen hebt gebruikt. 16. Waar heb je middelen gebruikt <u>tijdens</u> de COVID-19-pandemie? 17. Indien je bij de vorige vraag de optie 'anders' hebt aangekruist, licht dan hier toe in waar je middelen hebt gebruikt. 18. Ben je tijdens de COVID-19-pandemie meer, minder of evenveel middelen gaan gebruiken in de volgende settings in vergelijking tot voor de COVID-19-pandemie?
	Welke verandering heeft er plaatsgevonden in de sociale setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van de periode voor de COVID-19-pandemie?	19. Met wie heb je middelen gebruikt in de periode <u>voor</u> de COVID-19-pandemie? 20. Indien je bij de vorige vraag de optie 'anders' hebt aangekruist, licht dan hier toe met wie je middelen hebt gebruikt. 21. Met wie heb je middelen gebruikt <u>tijdens</u> de COVID-19-pandemie? 22. Indien je bij de vorige vraag de optie 'anders' hebt aangekruist, licht dan hier toe met wie je middelen hebt gebruikt. 23. Ben je tijdens de COVID-19-pandemie meer, minder of even vaak middelen gaan gebruiken met de volgende personen in vergelijking tot voor de COVID-19-pandemie?

Tabel 1 - Overzicht deelvragen en bijbehorende enquêtevragen

Bijlage 3: Werving respondententen enquête

Manieren waarop respondententen benaderd zijn	Frequentie (N)	Percentage
Via de flyer	10	2,6%
Via social media (bijvoorbeeld Facebook, LinkedIn, Whatsapp)	268	70,5%
Via mijn studie- of studenten(sport)vereniging	28	7,3%
Ik ben op straat gevraagd om de enquête in te vullen	59	15,4%
Anders ¹	16	4,2%

Tabel 1 - Manieren waarop respondententen naar eigen zeggen benaderd zijn

¹Bij de optie 'anders' geven respondententen aan: op school benaderd.

Bijlage 4: Mail naar studie- en studenten(sport)verenigingen

Mail naar verenigingen

Beste [naam secretaris/bestuur],

Ik stuur deze mail in verband met het afstudeeronderzoek van mij en een medestudent voor de opleiding Toegepaste Psychologie aan de Hanzehogeschool Groningen. Momenteel voeren wij voor het onderzoeks- en adviesbureau Breuer & Intraval een onderzoek uit om inzicht te krijgen in het middelengebruik van studenten in Groningen voor en tijdens de COVID-19-pandemie. Hiervoor verspreiden wij een enquête onder studenten in Groningen.

We vroegen ons af of jullie deze enquête zouden willen verspreiden onder jullie leden zodat wij zoveel mogelijk studenten bereiken. Dit zouden we erg waarderen! Dit is de link van de enquête: <https://surveys.enalyzer.com?pid=rn7b2p5b>. In de bijlage is de bijbehorende QR-code en een eventuele inleidende tekst toegevoegd voor in bijvoorbeeld een nieuwsbrief of een social media post om de enquête te verspreiden.

Voor eventuele vragen kun je altijd een mailtje terug sturen.

Alvast hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

Courtney Rowan en Myrte Kind

[Bijgevoegd in de bijlage: inleidende tekst enquête + QR-code]

Inleidende tekst enquête voor verenigingen

Beste leden,

De COVID-19-pandemie heeft een grote invloed op het leven van studenten. Mogelijk is hierdoor het middelengebruik ook veranderd. Studenten van de opleiding Toegepaste Psychologie aan de Hanzehogeschool Groningen doen daarom in opdracht van onderzoeksbureau Breuer & Intraval een afstudeeronderzoek naar het middelengebruik van studenten in Groningen voor en tijdens de COVID-19-pandemie.

Wij willen het volgende onderzoek graag onder de aandacht brengen en aan jullie vragen om de enquête via onderstaande QR-code of link in te vullen. Dit is volledig anoniem en zal 5 tot 10 minuten in beslag nemen.

Bij vragen of opmerkingen kan contact op worden genomen met m.t.kind@st.hanze.nl.

Namens de onderzoekers willen we jullie alvast hartelijk bedanken!

Dit is de link van de enquête: <https://surveys.enalyzer.com?pid=rn7b2p5b>.

Herinneringsmail

Beste [naam secretaris/bestuur],

Op 7 april 2021 heb ik jullie onderstaande mail gestuurd met de vraag of jullie een enquête over middelengebruik van Groningse studenten willen verspreiden onder jullie leden. Graag hoor ik nog of jullie hier aan mee zouden willen doen. Dit zou ons erg helpen met ons afstudeeronderzoek!

Met vriendelijke groet,

Courtney Rowan en Myrte Kind

Bijlage 5: Benaderde studie- en studenten(sport)verenigingen

Vereniging	Soort vereniging	Datum eerste mail	Datum tweede mail	Enquête verspreiden onder leden
F.F.J. Bernlef	Studenten	7 april 2021	29 april 2021	Nee
A.S.V. Dionysos	Studenten	7 april 2021	29 april 2021	Nee
A.S.V. Dizkartes	Studenten	7 april 2021	29 april 2021	Nee
Cleopatra A.S.G.	Studenten	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.B.V. De Groene Uilen-Moestasj	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.B.D. Calamari	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
A.G.S.R. Gyas	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.K.V. De Parabool	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.K.V. Northside Barbell	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.B.C. Amor	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
Groninger Studenten Alpen Club	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.A.V. Vitalis	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.A.V.V. Forward	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.B.V. Tweeslag	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.D.C. Ad Fundum	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.P.V. Parafrid	Sport	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee
G.S.R. De Rijclub	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.R. Aegir	Sport	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee
G.S.S.V. Donar 1881	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.S.V. Tjas	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.T.C. Groninger Studenten Tennis Club	Sport	7 april 2021	29 april 2021	Nee
G.S.T.V. Tritanium	Sport	7 april 2021	16 april 2021	Nee
G.S.B.V. de Mattekloppers	Sport	7 april 2021	26 april 2021	Nee
G.S.B.V. Pugilicé	Sport	7 april 2021	26 april 2021	Nee
G.S.V.V. The Knickerbockers	Sport	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee
S.V. KIC	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee

S.V. Scopus	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
S.V. Tapp	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
Le Baso	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
S.V. Hestia	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
S.V. Homerus	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
S.V. Exploratio	Studie	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee
S.V. RealTime	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
S.V. Villa '96	Studie	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee
Mesacosa	Studie	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee
Facides Dione	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
S.V. Linkit	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
S.V. Dices	Studie	7 april 2021	26 april 2021	Nee
S.V. Societas	Studie	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee
VIP	Studie	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee
ODIOM	Studie	7 april 2021	N.V.T. ¹	Nee

Tabel 1 - Overzicht van de benaderde studie- en studenten(sport)verenigingen

¹Geen herinneringsmail gestuurd, omdat er reactie is verkregen op de eerste mail.

Bijlage 6: Locaties studenten werven/benaderde supermarkten

Datum	Locaties studenten werven
13 april 2021	Vismarkt
	Academiegebouw (RUG)
	Harmoniegebouw (RUG)
22 april 2021	Vismarkt
	Noorderplantsoen
28 april 2021	Marie KamphuisBorg (Hanzehogeschool Groningen)
29 april 2021	Marie KamphuisBorg (Hanzehogeschool Groningen)
	Willem-Alexander Sportcentrum (Hanzehogeschool Groningen)
	Van Doorenveste (Hanzehogeschool Groningen)
3 mei 2021	Marie KamphuisBorg (Hanzehogeschool Groningen)
	Willem-Alexander Sportcentrum (Hanzehogeschool Groningen)
	Van Doorenveste (Hanzehogeschool Groningen)
	Van OlstToren (Hanzehogeschool Groningen)

Tabel 1 - Locaties waar studenten geworven zijn

Datum	Benaderde supermarkten	Wel/geen poster op kunnen hangen
9 april 2021	Albert Heijn Vismarkt	Wel
	Albert Heijn Westerhaven	Niet
	Albert Heijn Gedempte Zuiderdiep	Niet
	Albert Heijn Nieuwe Ebbingestraat	Niet
	Albert Heijn Oude Ebbingestraat	Wel
	Jumbo Oosterstraat	Niet
	Jumbo Beren	Wel
	ALDI Beren	Wel
	Coop Westerhaven	Wel
14 april 2021	Plus Vechtstraat	Wel
	Coop Lubbers	Niet
	Lidl Wielewaalplein	Niet

	Jumbo Wilhelminakade	Niet

Tabel 2 - Benaderde supermarkten om posters op te hangen

Bijlage 7: Zorgvuldig omgaan met proefpersonen, respondenten en testkandidaten

Als student Toegepaste Psychologie krijg je af en toe te maken met anderen waar je ‘iets mee wilt’. Denk aan de respondenten voor een enquête, mensen die je interviewt, proefpersonen bij een experiment, ‘proefkonijnen’ voor het leren afnemen van een test, mensen die je in een reële situatie voor een opdrachtgever test of assesst enzovoort. Ook al zijn dat heel verschillende mensen in veel verschillende rollen, hier geven we ze gezamenlijk aan met de term ‘proefpersonen’. En ook al gaat het om veel soorten studentenactiviteiten, hieronder wordt steeds van ‘onderzoek’ gesproken.

Meedoen aan onderzoek heeft soms invloed op proefpersonen. Bovendien levert het informatie op die voor mensen – individueel of als groep – nadelige gevolgen *kan* hebben. Informatie die soms een lang leven leidt, bijvoorbeeld in jouw portfolio, in een schriftelijk rapport, in een folder of op een website. Daarom moet je met zowel proefpersonen als informatie zorgvuldig mee omgaan. Om een zorgvuldige werkwijze te kunnen garanderen, moet dit formulier vooraf worden ingevuld. Daarnaast vormen de hier genoemde onderwerpen een leidraad bij de bespreking van de zorgvuldigheidsmaatregelen in het onderzoeksverslag.

Procedure/instructie

- Via de studiehandleiding, Blackboard of bijvoorbeeld een mededeling van een docent wordt aangegeven of voor een studieonderdeel het formulier moet worden gebruikt en wanneer het dan moet worden ingeleverd.
- Vul (als dat van toepassing is met de groep) het formulier helemaal en naar waarheid in.
  - Doe dat digitaal.
  - Beantwoord de vragen door een kruis te zetten in kolom A. Als het kruis staat in het groene gedeelte van kolom A dan kun je doorgaan naar de volgende vraag.
  - Staat het kruis in het rode gedeelte van kolom A, beantwoord dan de vragen in het bijbehorende deel van kolom B. Tik het antwoord in het vakje bij die vragen. Zet vervolgens een kruis bij het meest passende antwoord in kolom C. Ga daarna pas door naar de volgende vraag in de eerste kolom van het formulier.
- Draai het ingevulde formulier uit en onderteken het (allemaal). Lever dit getekende formulier in bij de betreffende docent/coach/begeleider.
- Zorg dat de docent/coach/begeleider tegelijkertijd het bestand ook per e-mail krijgt.
- Het formulier maakt duidelijk welke punten in het onderzoek eventueel tot zorgvuldigheidsproblemen kunnen leiden. Vraag de docent/coach/begeleider zo nodig naar diens oordeel.
- De verantwoordelijkheid voor het in acht nemen van alle formele en informele regels van zorgvuldigheid blijft bij de uitvoerende student(en) liggen.
- In het onderzoeksrapport voor school dienen al de punten uit het formulier (eventueel kort) besproken te worden, ook als er geen problemen van worden verwacht. De meest passende plaats is in het algemeen een aparte paragraaf in het hoofdstuk waarin de onderzoeksopzet wordt besproken. Denk eraan eventuele protocollen als bijlage bij het verslag op te nemen. Dat is niet alleen uit zorgvuldigheidsoogpunt van belang: het komt ook de verantwoording van het onderzoek als zodanig ten goede.

Formulier
Zorgvuldigheidsmaatregelen onderzoek door studenten Toegepaste Psychologie

Project/vak/studieonderdeel:	Afstudeeronderzoek
Docent/coach:	Arne van den Bos
Onderwerp:	Middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen
Begin- en eindtijd van het onderzoek:	01-04-2021 tot 02-05-2021
Beschrijving van het onderzoek (kort maar volledig):	Een kwantitatief onderzoek naar de verandering van het middelengebruik en de setting van het middelengebruik van Nederlandse studenten in Groningen tijdens de COVID-19-pandemie ten opzichte van voor de COVID-19-pandemie

Ondergetekende(n) verklaart (verklaren) zonder voorbehoud en naar waarheid bijgaand formulier te hebben ingevuld in verband met in het kader van de opleiding Toegepaste Psychologie uit te voeren onderzoek.

Naam van de student(en):	Handtekening:
Courtney Rowan	
Myrte Kind	

Datum: 01-04-2021

	Aankruisen indien van toepassing		Beantwoord onderstaande vragen als in de vorige kolom het vakje met ☐ is aangekruist.	Kan hier redelijkerwijs toch nog schade uit ontstaan? (kruis het juiste vakje aan)	
	A		B	C	
1				Nee	Ja
Privacy/anonimiteit					
1.1 Ken je de naam van proefpersonen? Heb je adresgegevens?	Nee ☒ ☐	Ja ☐	Hoe is de anonimiteit gegarandeerd? (<i>Denk aan het niet opnemen van persoonlijke gegevens in een verslag, het veranderen van namen en gegevens enzovoort.</i>) Wanneer worden de gegevens vernietigd en wie is daar verantwoordelijk voor? Als naam van proefpersoon of een bedrijf of dergelijke toch wordt gepubliceerd, geven de betrokkenen daar dan expliciet toestemming voor?		
1.2 Ken je het e-mailadres van de proefpersonen?	Nee ☒ ☐	Ja ☐	Hoe zorg je ervoor dat het adres uit je adressenlijst verdwijnt (sent items, contactpersonen, inbox, andere mappen enzovoort), o.a. met het oog op spam / verspreiding van virussen? (Verder als bij 1.1)		
1.3 Beschik je over (andere) persoonlijke gegevens?	Nee ☐	Ja ☒ ☐	Zijn deze gegevens nodig? Waarom? (Verder als bij 1.1) Er wordt gevraagd naar leeftijd, geslacht, studierichting, onderwijsinstelling en woonsituatie. Deze gegevens zijn nodig om uitspraken te kunnen doen over de doelgroep waar het onderzoek zich op richt.	☒	
1.4 Komen proefpersonen op foto of op beeld- of geluidband te staan?	Nee ☒ ☐	Ja ☐	Zijn proefpersonen hiervan vooraf op de hoogte? Wie krijgen dit materiaal te zien/horen? Geven proefpersonen hier nadrukkelijk toestemming voor? (Verder als bij 1.1)		
1.5 Wordt er gewerkt met bekenden van de onderzoekers?	Nee ☐	Ja ☐ ☒	Bestaat de mogelijkheid van rolverwarring? Zijn er problemen denkbaar op het gebied van privacy of bijvoorbeeld strijdigheid van belangen en de verhouding die kan ontstaan door een lastige testuitslag? Wat wordt er gedaan om deze problemen te voorkomen? Welke alternatieve oplossingen zijn overwogen en waarom zijn die niet toegepast? Het netwerk van de onderzoekers wordt ingeschakeld om de enquête in te vullen. Bekenden van de onderzoekers kunnen mogelijk deelnemen aan deze enquête als zij tot de onderzoekspopulatie behoren. Echter zijn de gegevens niet te herleiden tot personen, waardoor er geen mogelijkheid is tot rolverwarring of privacyschending.	☒	
2					
Informatie en toestemming					
2.1			Waarom niet?		

Wordt proefpersonen expliciet om toestemming gevraagd?	Ja X ☐	Nee ☐			
2.2 Worden proefpersonen vooraf op de hoogte gebracht van het doel van het onderzoek/de interventie?	Ja X ☐	Nee ☐	Waarom niet? Worden proefpersonen achteraf op de hoogte gebracht?		
2.3 Wordt proefpersonen naar waarheid duidelijk gemaakt wie de opdrachtgever is/ welke belangen de opdrachtgever heeft?	Ja X ☐	Nee ☐	Waarom niet? Worden proefpersonen achteraf op de hoogte gebracht?		
2.4 Kunnen proefpersonen deelname weigeren?	Ja X ☐	Nee ☐	Waarom niet?		
2.5 Kunnen proefpersonen op elk moment stoppen/van verdere medewerking afzien?	Ja X ☐	Nee ☐	Waarom niet?		
2.6 Wordt het proefpersonen duidelijk gemaakt in welke rol je met ze werkt? (Bijvoorbeeld om van te leren, als medewerker voor een opdrachtgever)	Ja X ☐	Nee ☐	Waarom niet? Worden proefpersonen achteraf op de hoogte gebracht?		
2.7 Wordt proefpersonen de mogelijkheid geboden op de hoogte te worden gebracht van uitkomsten/resultaten?	Ja X ☐	Nee ☐	Waarom niet?		
2.8 Wordt aan proefpersonen onjuiste informatie verstrekt over de opdrachtgever, het doel van het onderzoek of dergelijke.?	Nee X ☐	Ja ☐	Waarom? Worden proefpersonen achteraf op de hoogte gebracht?		
2.9 Zijn (sommige) proefpersonen minderjarig?	Nee X ☐	Ja ☐	Is toestemming geregeld met ouders/verzorgers? Zo nee, waarom niet?		
2.10 Zijn (sommige) proefpersonen wilsonbekwaam?	Nee	Ja ☐	Is toestemming geregeld met eventuele andere verantwoordelijken? Zo nee, waarom niet?		

	X ☐				
2.11 Is er een protocol gemaakt waarin staat hoe en in welke bewoordingen proefpersonen over de punten 2.1 tot en met 2.8 op de hoogte worden gebracht?	Ja ☐		Voeg het protocol bij.		
		Nee X ☐	Waarom niet? De proefpersonen worden voordat de enquête begint op de hoogte gebracht van de opdrachtgever, de belangen en het doel.		

3 Mogelijke schadelijke effecten					
3.1 Is er tijdens het onderzoek sprake van misleiding van proefpersonen?	Nee X ☐	Ja ☐	Waarom is dit nodig? Wat is de aard van de misleiding? Wanneer en hoe worden proefpersonen op de hoogte gebracht (debriefing)?		
3.2 Kan de proefpersoon door deelname geestelijk, sociaal, fysiek of andere nadeel ondervinden? Denk hierbij <i>onder andere</i> aan bewustwording van iets onaangenaams, in verlegenheid, frustratie of stress worden gebracht, het ongewenst bekend worden van uitkomsten enzovoort.	Nee X ☐	Ja ☐	Welke nadelen zijn denkbaar? Wat wordt er gedaan om deze nadelen te voorkomen? Wat om de schade te beperken? Zijn proefpersonen hiervan vooraf op de hoogte?		
3.3 Kunnen er groeperingen (denk ook aan kwetsbare groepen/minderheden) door deelname aan of bijvoorbeeld uitkomsten van onderzoek of publiciteit erover ervan nadeel ondervinden?	Nee X ☐	Ja ☐	Welke nadelen zijn denkbaar? Wat wordt er gedaan om deze nadelen te voorkomen? Wat om de schade te beperken? Zijn proefpersonen hiervan vooraf op de hoogte?		
3.4 Kunnen organisaties en dergelijke (bijvoorbeeld school of woningbouwcorporatie die er 'slecht' van afkomt) nadelen ondervinden van de uitkomsten van of publiciteit rond het onderzoek?	Nee X ☐	Ja ☐	Welke nadelen zijn denkbaar? Wat wordt er gedaan om deze nadelen te voorkomen? Wat om de schade te beperken? Zijn proefpersonen hiervan vooraf op de hoogte? Zijn betreffende organisaties hiervan op de hoogte?		
3.5					

Kunnen er op basis van het onderzoek beslissingen worden genomen (door bijvoorbeeld opdrachtgever) die nadelig kunnen zijn voor bepaalde (groepen) mensen?	Nee X ☐	Ja ☐	Welke beslissingen kunnen voor wie nadelig zijn? Wat wordt er gedaan om deze nadelen te voorkomen? Wat om de schade te beperken? Zijn proefpersonen hiervan vooraf op de hoogte? Zijn andere betrokkenen hiervan op de hoogte?		
3.6 Kunnen uitkomsten/ testuitslagen schokkend / naar zijn voor de betrokkene?	Nee X ☐	Ja ☐	Worden er vooraf afspraken gemaakt over de bespreking van de uitkomsten/uitslagen? Is er de mogelijkheid van opvang, nazorg of doorverwijzing geregeld?		

4. Afweging voor- en nadelen					
Als er in het voorgaande zaken zijn waarmee proefpersonen of anderen te kort kan worden gedaan, staan daar wellicht voordelen van het onderzoek tegenover (verbetering van de situatie van mensen, onderwijs-/leerdoeleinden, verdiensten e.d.). Zijn er zulke voordelen?	Ja X	Nee ☐	Welke voordelen zijn dat? In hoeverre wegen de nadelen op tegen deze voordelen?		

Bijlage 8: Weegprocedure studierichtingen

Studierichting	Percentage studenten in steekproef	Percentage studenten
Rechten	7,6%	8,6%
Kunst/geschiedenis/talen	8,9%	11,0%
Economie en bedrijfskunde	24,5%	28,0%
Gezondheid, gedrag en sociale studies	47,8%	33,2%
Technische en natuurwetenschappen	11,2%	19,2%
Totaal	100%	100%

Tabel 1 - Weergave van de verdeling van het aantal studenten per studierichting in steekproef en Groningen

Studierichting	Percentage studenten in steekproef	Absoluut aantal studenten in steekproef	Gewenst percentage in steekproef	Gewenste absolute steekproef	Wegingsfactor
Rechten	7,6%	29	8,6%	32,68	1,13157895
Kunst/geschiedenis/talen	8,9%	34	11,0%	41,80	1,23595506
Economie en bedrijfskunde	24,5%	93	28,0%	106,40	1,14285714
Gezondheid, gedrag en sociale studies	47,6%	181	33,2%	126,16	0,69747899
Technische en natuurwetenschappen	11,3%	43	19,2%	72,96	1,69911505

Tabel 2 - Weergave weegprocedure

Bijlage 9: Onderzoeksresultaten deelvraag 1

Middelen (n=329)	Gebruik voor de pandemie	Gebruik tijdens de pandemie	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	99,8% (n=328)	99,4% (n=327)	$X^2(1)=0,335$	p=,563
Lachgas*	70,8% (n=233)	37,3% (n=123)	$X^2(1)=74,055$	p<,001
Cannabis	61,1% (n=201)	55,1% (n=182)	$X^2(1)=2,2553$	p=,155
Ecstasy/MDMA	52,5% (n=173)	48,7% (n=160)	$X^2(1)=1,028$	p=,311
Cocaïne	32,5% (n=107)	35,5% (n=117)	$X^2(1)=0,677$	p=,411
3-MMC/4-MMC*	22,3% (n=73)	37,8% (n=125)	$X^2(1)=19,535$	p<,001
Amfetamine/speed	22% (n=72)	18,4% (n=61)	$X^2(1)=1,140$	p=,286
Ketamine	15,2% (n=50)	19,5% (n=64)	$X^2(1)=2,080$	p=,149
2C-B	12,9% (n=42)	16,9% (n=56)	$X^2(1)=2,350$	p=,125
Truffels	12,2% (n=40)	13,8% (n=45)	$X^2(1)=0,338$	p=,561
Paddo's	4,3% (n=14)	3,9% (n=13)	$X^2(1)=0,039$	p=,844
4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP	4,7% (n=15)	3,9% (n=13)	$X^2(1)=0,149$	p=,699
LSD	2,7% (n=9)	1,9% (n=6)	$X^2(1)=0,614$	p=,433
GHB	0,7% (n=2)	1,2% (n=4)	$X^2(1)=0,673$	p=,412
BenzoFury: 5-APB/6-APB	1,0% (n=3)	1,1% (n=4)	$X^2(1)=0,144$	p=,704
Heroïne	0% (n=0)	0,2% (n=1)	-	-

Tabel 1- Weergave chi-kwadraattoets deelvraag 1. Significantie wordt aangegeven met een asterisk(*) bij p<,05

Bijlage 10: Onderzoeksresultaten deelvraag 2

Middelen	n	M	SD	(Veel) vaker	Even vaak	(Veel) minder vaak
Alcohol	328	3,17	0,958	23,1% (n=75)	38,9% (n=128)	38,0% (n=125)
Lachgas	186	4,35	0,870	5,2% (n=10)	9,7% (n=18)	85,8% (n=158)
Cannabis	191	3,02	1,121	37,5% (n=72)	30,0% (n=57)	32,6% (n=62)
Ecstasy/MDMA	179	3,48	1,128	24,4% (n=43)	22,6% (n=40)	53,0% (n=95)
Cocaïne	126	2,86	1,197	49,0% (n=66)	19,8% (n=25)	31,6% (n=39)
3-MMC/4-MMC	125	2,40	1,136	62,7% (n=78)	18,8% (n=24)	18,4% (n=23)
Amfetamine/speed	73	3,56	1,157	20,1% (n=15)	25,6% (n=19)	54,3% (n=40)
Ketamine	68	2,91	1,134	42,6% (n=29)	25,2% (n=17)	32,2% (n=22)
2C-B	60	2,93	1,145	48,2% (n=29)	23,7% (n=14)	28,1% (n=17)
Truffels	55	2,70	1,020	55,7% (n=31)	20,0% (n=11)	24,3% (n=13)
Paddo's	18	3,05	0,977	31,1% (n=6)	44,6% (n=8)	24,3% (n=4)
4-fluoramfetamine: 4-FA/4-FMP	14	3,01	1,125	41,6% (n=11)	33,3% (n=0)	25,2% (n=3)
LSD	11	3,85	1,206	17,1% (n=2)	23,6% (n=3)	59,4% (n=7)
GHB	4	3,22	1,168	43,4% (n=2)	0,0% (n=0)	56,6% (n=2)
BenzoFury: 5-APB/6-APB	7	3,21	1,155	39,4% (n=2)	9,7% (n=1)	50,9% (n=4)
Heroïne	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 1- Weergave resultaten deelvraag 2

Bijlage 11: Onderzoeksresultaten deelvraag 3

Middelen	n	M	SD	(Veel) meer	Evenveel	(Veel) minder
Alcohol	328	3,22	0,973	20,3% (n=66)	42,3% (n=139)	37,4% (n=122)
Lachgas	161	3,89	1,157	13,8% (n=22)	21,6% (n=35)	68,6% (n=104)
Cannabis	176	3,02	0,888	24,0% (n=42)	54,7% (n=96)	21,4% (n=38)
Ecstasy/MDMA	160	3,34	0,958	16,6% (n=27)	44,8% (n=72)	38,7% (n=62)
Cocaïne	114	3,03	1,028	31,9% (n=36)	39,9% (n=45)	28,1% (n=32)
3-MMC/4-MMC	112	2,76	1,032	43,6% (n=49)	35,9% (n=40)	20,6% (n=23)
Amfetamine/ speed	66	3,24	0,923	19,7% (n=13)	41,6% (n=28)	38,8% (n=25)
Ketamine	62	2,81	0,917	37,4% (n=24)	42,3% (n=26)	20,4% (n=12)
2C-B	50	2,96	0,814	23,3% (n=12)	64,2% (n=32)	12,6% (n=6)
Truffels	52	2,75	0,993	35,3% (n=18)	51,6% (n=27)	13,0% (n=7)
Paddo's	16	3,08	0,797	14,9% (n=2)	73,8% (n=12)	11,3% (n=2)
4- fluoramfetamine:4- FA/4-FMP	9	3,70	1,734	44,0% (n=4)	56,0% (n=5)	0,0% (n=0)
LSD	11	3,45	0,876	0,0% (n=0)	77,5% (n=9)	22,5% (n=3)
GHB	4	3,14	0,962	28,7% (n=1)	28,7% (n=1)	42,6% (n=2)
BenzoFury: APB/6-APB	5- 4	3,33	0,849	0,0% (n=0)	83,5% (n=4)	16,5% (n=1)
Heroïne	2	3,76	-	0,0% (n=0)	62,1% (n=1)	37,9% (n=1)

Tabel 1- Weergave resultaten deelvraag 3

Bijlage 12: Onderzoeksresultaten deelvraag 4

Fysieke settings (<i>n</i> =283)	Gebruik voor de pandemie	Gebruik tijdens de pandemie	Pearson chi- square	p-waarde
In woonruimte vrienden/ Leeftijdsgenoten	92,7% (<i>n</i> =263)	95,9% (<i>n</i> =271)	$\chi^2(1)=2,119$	<i>p</i> = ,145
Tijdens het uitgaan*	90,3% (<i>n</i> =255)	34,6% (<i>n</i> =98)	$\chi^2(1)=185,550$	<i>p</i> < ,001
In eigen woonruimte*	87,6% (<i>n</i> =248)	92,7% (<i>n</i> =262)	$\chi^2(1)=3,884$	<i>p</i> = ,049
Op festivals*	74,6% (<i>n</i> =211)	2,0% (<i>n</i> =6)	$\chi^2(1)=314,079$	<i>p</i> < ,001
Bij georganiseerde feesten*	74,1% (<i>n</i> =210)	4,7% (<i>n</i> =13)	$\chi^2(1)=287,177$	<i>p</i> < ,001
In woonruimte ouders/familie	58,2% (<i>n</i> =165)	59,8% (<i>n</i> =169)	$\chi^2(1)=0,117$	<i>p</i> = ,732
In publieke plaatsen	57,7% (<i>n</i> =163)	50,9% (<i>n</i> =144)	$\chi^2(1)=2,570$	<i>p</i> = ,109
Bij studievereniging*	26,8% (<i>n</i> =76)	6,1% (<i>n</i> =17)	$\chi^2(1)=44,790$	<i>p</i> < ,001
Bij studentensport- vereniging*	21,2% (<i>n</i> =60)	11,8% (<i>n</i> =33)	$\chi^2(1)=9,380$	<i>p</i> = ,002
Bij studenten- vereniging*	11,1% (<i>n</i> =31)	4,4% (<i>n</i> =13)	$\chi^2(1)=7,984$	<i>p</i> = ,005
In online omgeving*	9,8% (<i>n</i> =28)	39,6% (<i>n</i> =112)	$\chi^2(1)=66,963$	<i>p</i> < ,001
Anders ¹	1,3% (<i>n</i> =4),	1,8% (<i>n</i> =5)	$\chi^2(1)=0,113$	<i>p</i> = ,737

Tabel 1 - Weergave chi-kwadraattoets deelvraag 4. Significantie wordt aangegeven met een asterisk(*) bij *p* < ,05

¹Bij de optie 'anders' geven respondenten aan: de trein, op school en op vakantie.

Fysieke settings	<i>n</i>	M	SD	(Veel) meer	Evenveel	(Veel) minder
In woonruimte vrienden/ leeftijdsgenoten	265	2,34	1,051	63,6% (<i>n</i> = 169)	20,8% (<i>n</i> =55)	15,6% (<i>n</i> =41)
Tijdens het uitgaan	188	4,48	0,831	3,4% (<i>n</i> =6)	11,7% (<i>n</i> =22)	84,9% (<i>n</i> =160)
In eigen woonruimte	256	2,30	1,091	68,0% (<i>n</i> =174)	15,7% (<i>n</i> =40)	16,2% (<i>n</i> =41)
Op festivals	123	4,90	0,430	1,5% (<i>n</i> =2)	0,0% (<i>n</i> =0)	98,5% (<i>n</i> =121)

Bij georganiseerde feesten	131	4,77	0,686	2,7% (n=4)	2,5% (n=3)	94,8% (n=125)
In woonruimte ouders/familie	181	2,89	1,080	41,7% (n=76)	32,5% (n=59)	25,8% (n=47)
In publieke plaatsen	156	3,10	1,176	36,1% (n=56)	31,3% (n=49)	32,6% (n=51)
Bij studievereniging	64	4,47	0,900	6,9% (n=4)	6,6% (n=4)	86,4% (n=55)
Bij studentensportvereniging	60	4,48	0,932	7,5% (n=4)	7,8% (n=5)	84,7% (n=51)
Bij studentenvereniging	33	4,45	1,020	9,4% (n=3)	3,4% (n=1)	87,1% (n=29)
In online omgeving	99	1,95	0,911	88,8% (n=88)	4,1% (n=4)	7,0% (n=7)
Anders ¹	4	3,88	1,540	31,1% (n=1)	0,0% (n=0)	68,9% (n=3)

Tabel 2 - Weergave resultaten deelvraag 4

¹ Bij de optie 'anders' geven respondenten aan: de trein, op school en op vakantie.

Bijlage 13: Onderzoeksresultaten deelvraag 5

Sociale settings (<i>n</i> =283)	Gebruik voor de pandemie	Gebruik tijdens de pandemie	Pearson chi-square	p-waarde
Met vrienden	96,8% (<i>n</i> =273)	95,4% (<i>n</i> =270)	$\chi^2(1)=0,408$	<i>p</i> =,523
Met vrienden van vrienden*	78,8% (<i>n</i> =223)	60,7% (<i>n</i> =172)	$\chi^2(1)=21,795$	<i>p</i> <,001
Met kennissen*	70,5% (<i>n</i> =199)	42,0% (<i>n</i> =119)	$\chi^2(1)=45,932$	<i>p</i> <,001
Met huisgenoten	62,8% (<i>n</i> =178)	61,8% (<i>n</i> =175)	$\chi^2(1)=0,068$	<i>p</i> =,795
Met familie	57,0% (<i>n</i> =161)	55,2% (<i>n</i> =156)	$\chi^2(1)=0,179$	<i>p</i> =,672
Met onbekenden*	53,8% (<i>n</i> =152)	24,6% (<i>n</i> =70)	$\chi^2(1)=49,835$	<i>p</i> <,001
Met collega's*	50,2% (<i>n</i> =142)	31,1% (<i>n</i> =88)	$\chi^2(1)=21,357$	<i>p</i> <,001
Met studie-genoten/leden van studie-vereniging*	43,9% (<i>n</i> =124)	32,4% (<i>n</i> =92)	$\chi^2(1)=7,667$	<i>p</i> =,006
Met partner	42,6% (<i>n</i> =120)	43,0% (<i>n</i> =122)	$\chi^2(1)=0,029$	<i>p</i> =,865
Alleen*	37,9% (<i>n</i> =107)	51,5% (<i>n</i> =145)	$\chi^2(1)=10,329$	<i>p</i> =,001
Met leden van een studentensportvereniging	29,0% (<i>n</i> =82)	24,6% (<i>n</i> =70)	$\chi^2(1)=1,295$	<i>p</i> =,255
Met leden van een sportclub*	26,7% (<i>n</i> =75)	19,1% (<i>n</i> =54)	$\chi^2(1)=4,428$	<i>p</i> =,035
Met leden van een studentenvereniging	14,9% (<i>n</i> =42)	11,8% (<i>n</i> =33)	$\chi^2(1)=1,245$	<i>p</i> =,265
Anders ¹	1,2% (<i>n</i> =4)	1,5% (<i>n</i> =4)	$\chi^2(1)=0$	<i>p</i> =1

Tabel 1- Weergave chi-kwadraattoets deelvraag 5. Significantie wordt aangegeven met een asterisk(*) bij *p*<,05.

¹ Bij de optie 'anders' geven respondenten aan: met burens.

Sociale settings	n	M	SD	(Veel) meer	Evenveel	(Veel) minder
Met vrienden	271	2,99	1,023	30,8% (<i>n</i> =84)	40,1% (<i>n</i> =109)	29,1% (<i>n</i> =78)
Met vrienden van vrienden	212	3,60	1,168	20,3% (<i>n</i> =43)	22,5% (<i>n</i> =48)	57,2% (<i>n</i> =122)
Met kennissen	180	3,68	1,10	17,2% (<i>n</i> =31)	24,9% (<i>n</i> =45)	57,9% (<i>n</i> =104)
Met huisgenoten	171	3,15	0,846	18,7% (<i>n</i> =32)	52,6% (<i>n</i> =90)	28,8% (<i>n</i> =49)
Met familie	175	2,34	0,865	60,9% (<i>n</i> =106)	30,5% (<i>n</i> =53)	8,6% (<i>n</i> =15)
Met onbekenden	141	4,07	1,151	13,2% (<i>n</i> =19)	14,6% (<i>n</i> =21)	72,2% (<i>n</i> =102)

Met collega's	125	2,89	0,961	30,8% (n=39)	49,3% (n=62)	19,9% (n=25)
Met studie- genoten/leden van studievereniging	110	3,71	1,188	18% (n=20)	18% (n=20)	64% (n=70)
Met partner	125	3,83	1,049	10,2% (n=13)	24,6% (n=31)	65,3% (n=82)
Alleen	157	2,53	0,992	51,6% (n=81)	38,5% (n=60)	9,9% (n=16)
Met leden van een studentensport- vereniging	79	3,68	1,250	21,9% (n=17)	18,1% (n=14)	60% (n=47)
Met leden van een sportclub	68	3,79	1,171	20,3% (n=14)	14,3% (n=10)	65,3% (n=44)
Met leden van een studentenvereniging	41	3,49	1,325	24,8% (n=10)	17,9% (n=7)	57,3% (n=23)
Anders ¹	4	3,25	1,313	29,3% (n=1)	43,6% (n=2)	27,1% (n=1)

Tabel 2 - Weergave resultaten deelvraag 5

¹ Bij de optie 'anders' geven respondenten aan: met burens.

Bijlage 14: Secundaire analyses

Middelen (voor)	n	Mannen die gebruikt hebben	Vrouwen die gebruikt hebben	Overig die gebruikt hebben	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	329	n=145	n=181	n=2	$X^2(2)=,799$	p=,371
Lachgas	330	n=105	n=129	n=0	$X^2(2)=,043$	p=,836
Cannabis*	329	77,2% n=112	48,4% n=88	n=0	$X^2(2)=28,356$	p=,000
Ecstasy/MDMA*	329	65,5% n=95	42,9% n=78	n=0	$X^2(2)=16,632$	p=,000
Cocaïne*	330	46,2% n=67	22,5% n=41	n=0	$X^2(2)=20,022$	p=,000
3-MMC/4-MMC*	329	29,7% n=43	17,0% n=31	n=0	$X^2(2)=7,344$	p=,007
Amfetamine/speed*	328	31,0% n=45	14,9% n=27	n=0	$X^2(2)=12,153$	p=,000
Ketamine*	330	23,3% n=34	9,3% n=17	n=0	$X^2(2)=12,001$	p<,001
2C-B*	330	7,8% n=26	5,2% n=17	n=0	$X^2(2)=5,099$	p=,024
Truffels*	329	18,6% n=27	6,6% n=12	n=1	$X^2(2)=11,114$	p=,001

Tabel 1- Weergave chi-kwadraattoets middelengebruik en geslacht voor de COVID-19-pandemie. Significantie wordt aangegeven met een asterisk (*) bij $p<,05$.

Middelen (tijdens)	n	Mannen die gebruikt hebben	Vrouwen die gebruikt hebben	Overig die gebruikt hebben	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	329	n=144	n=181	n=2	$X^2(2)=0,026$	p=,872
Lachgas	328	n=61	n=61	n=0	$X^2(2)=2,407$	p=,121
Cannabis*	329	69,7% n=101	44,0% n=80	n=1	$X^2(2)=21,567$	p=,000
Ecstasy/MDMA*	329	58,6% n=85	40,1% n=76	n=0	$X^2(2)=9,181$	p=,002
Cocaïne*	329	46,2% n=67	27,5% n=50	n=0	$X^2(2)=12,327$	p=,000
3-MMC/4-MMC	329	n=64	n=61	n=0	$X^2(2)=3,856$	p=,050
Amfetamine/speed*	329	31,0% n=45	8,8 % n=16	n=0	$X^2(2)=26,313$	p=,000
Ketamine*	328	31,0% n=45	10,5% n=19	n=0	$X^2(2)=21,521$	p=,000
2C-B	329	n=31	n=25	n=0	$X^2(2)=3,322$	p=,068
Truffels*	328	20,7% n=30	8,3% n=15	n=0	$X^2(2)=10,408$	p=,001

Tabel 2- Weergave chi-kwadraattoets middelengebruik en geslacht tijdens de COVID-19-pandemie. Significantie wordt aangegeven met een asterisk(*) bij $p<,05$.

Middelen (voor)	n	Leden studievereniging die gebruikt hebben	Niet-leden studievereniging die gebruikt hebben	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	329	n=162	n=166	$X^2(1)=0,973$	p=,324
Lachgas	330	n=119	n=114	$X^2(1)=1,246$	p=,264
Cannabis	329	n=99	n=102	$X^2(1)=0,000$	p=,995
Ecstasy/MDMA	329	n=89	n=84	$X^2(1)=0,710$	p=,400

Tabel 3- Weergave chi-kwadraattoets middelengebruik en studievereniging voor de COVID-19-pandemie

Middelen (voor)	n	Leden studentenvereniging die gebruikt hebben	Niet-leden studentenvereniging die gebruikt hebben	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	330	n=35	n=294	$X^2(1)=0,119$	p=,730
Lachgas	329	n=26	n=207	$X^2(1)=0,228$	p=,633
Cannabis	329	n=23	n=178	$X^2(1)=0,352$	p=,553
Ecstasy/MDMA	329	n=19	n=154	$X^2(1)=0,046$	p=,831

Tabel 4- Weergave chi-kwadraattoets middelengebruik en studentenvereniging voor de COVID-19-pandemie

Middelen (voor)	n	Leden studentensportvereniging die gebruikt hebben	Niet-leden studentensportvereniging die gebruikt hebben	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	329	n=102	n=226	$X^2(1)=0,451$	p=,502
Lachgas*	329	78,4% (n=80)	67,4% (n=153)	$X^2(1)=4,144$	p=,042
Cannabis	329	n=66	n=135	$X^2(1)=0,811$	p=,368
Ecstasy/MDMA	330	n=58	n=115	$X^2(1)=1,116$	p=,280

Tabel 5- Weergave chi-kwadraattoets middelengebruik en studentensportvereniging voor de COVID-19-pandemie. Significantie wordt aangegeven met een asterisk (*) bij $p < ,05$

Middelen (tijdens)	n	Leden studievereniging die gebruikt hebben	Niet-leden studievereniging die gebruikt hebben	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	327	n=161	n=166	$X^2(1)=0,000$	p=,983
Lachgas	123	n=68	n=55	$X^2(1)=2,871$	p=,090
Cannabis	182	n=92	n=90	$X^2(1)=0,345$	p=,557
Ecstasy/MDMA	160	n=82	n=79	$X^2(1)=0,503$	p=,478

Tabel 6- Weergave chi-kwadraattoets middelengebruik en studievereniging tijdens de COVID-19-pandemie

Middelen (tijdens)	n	Leden studentenvereniging die gebruikt hebben	Niet-leden studentenvereniging die gebruikt hebben	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	327	<i>n</i> =35	<i>n</i> =292	$X^2(1)=0,240$	<i>p</i> =,625
Lachgas	123	<i>n</i> =16	<i>n</i> =107	$X^2(1)=1,516$	<i>p</i> =,218
Cannabis	182	<i>n</i> =20	<i>n</i> =162	$X^2(1)=0,188$	<i>p</i> =,664
Ecstasy/MDMA	161	<i>n</i> =17	<i>n</i> =144	$X^2(1)=0,001$	<i>p</i> =,978

Tabel 7 - Weergave chi-kwadraattoets middelengebruik en studentenvereniging tijdens de COVID-19-pandemie

Middelen (tijdens)	n	Leden studentensportvereniging die gebruikt hebben	Niet-leden studentensportvereniging die gebruikt hebben	Pearson chi-square	p-waarde
Alcohol	327	<i>n</i> =101	<i>n</i> =226	$X^2(1)=0,339$	<i>p</i> =,560
Lachgas	123	<i>n</i> =31	<i>n</i> =92	$X^2(1)=3,089$	<i>p</i> =,079
Cannabis	182	<i>n</i> =58	<i>n</i> =124	$X^2(1)=0,175$	<i>p</i> =,676
Ecstasy/MDMA*	161	58,8% (<i>n</i> =60)	44,5% (<i>n</i> =101)	$X^2(1)=5,783$	<i>p</i> =,016

Tabel 8 - Weergave chi-kwadraattoets middelengebruik en studentensportvereniging tijdens de COVID-19-pandemie